

Integraal Beleidsplan Sociaal Domein

Gemeente Montfoort

Voorwoord

In dit beleidsplan hebben we geloof in de kracht van de samenleving om elkaar vooruit te helpen. Ieder kan meedoen en iedereen hoort erbij in onze gemeente. Wij willen met alle verschillende inwoners rekening houden. Wij weten dat het niet altijd vanzelfsprekend is om mee te kunnen doen. We zien hun kwetsbaarheid maar zeker ook hun kracht.

Belangrijk voor onze inwoners is mentaal welbevinden, zingeving en vertrouwen zodat zij gezien en gehoord worden voor wie ze werkelijk zijn. We willen de inwoners weer in hun kracht zetten en iedereen draagt op zijn eigen manier bij aan de samenleving.

We willen betrouwbaar zijn naar onze inwoners, komen onze afspraken na. De mensen houden zelf de regie en worden daar waar nodig bijgestaan. Een stabiel, sociaal netwerk ontwikkelen is belangrijk om een positieve gezondheid te behouden. We nemen de problemen niet over, we stimuleren de inwoner waar mogelijk in zelfsturende vermogende oplossingen van hun situatie.

Integraal nemen we alle facetten mee in de ondersteuningsvraag en kijken oplossingsgericht op alle onderdelen in het leven van de inwoner en zijn omgeving. Door te werken met de bedoeling en de omgekeerde toets geven wij invulling aan de werkelijke hulpvraag.

We betrekken hierbij de onderdelen van het sociaal domein die hiervoor nodig zijn, zoals: maatschappelijk werk, sociaal team, welzijn, jeugdteam, GGZ, GGD, huisartsen, Ferm Werk, veiligheid, jongerenwerkers, openbare ruimte, wonen, verenigingen, kerken, schuld hulp maatje, vluchtelingenwerk, vrijwilligers, mantelzorgers, ervaringsdeskundige, zorgorganisaties, Montfoort Vitaal en overige organisaties. Samen met deze partners zorgen we dat iedereen ook echt mee kan doen en erbij hoort.

Vanuit de waarde verbinding en respect ondersteunen we elkaar.

Het Integraal beleidsnota sociaal domein is richtinggevend om een positieve gezondheid te bevorderen.

Met vriendelijke groet,

Kees van Dalen en AnneMarie van de Poll
Wethouders Sociaal Domein
Montfoort, 10 mei 2023

Inhoudsopgave

1	Missie, visie en kernwaarden	4
2	Mijn positieve gezondheid	6
3	Beleidsknop Veerkracht.....	10
4	Beleidsknop Leefstijl.....	12
5	Beleidsknop mentale gezondheid	15
6	Beleidsknop sociale leefomgeving	17
7	Beleidsknop fysieke omgeving	19
8	Beleidsknop sociaal economische status.....	22
9	Beleidsknop lichamelijke gezondheid en mobiliteit.....	25
10	Inburgering.....	27
11	Zorggebruik.....	28
12	Meedenken en onderzoeken	33

Inleiding

Voor u ligt het integraal beleidskader van de gemeente Montfoort voor het sociaal domein. Met dit integraal beleidskader willen we een belangrijke stap zetten op weg naar een meer integrale dienstverlening met betrekking tot ondersteuning en zorg voor onze inwoners. Dit beleidskader definieert een missie, visie en leidende principes die passen bij gemeente Montfoort én bij een optimale dienstverlening. Het helpt ons bij het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten. En dat is nodig, want sinds de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en de Jeugdwet zijn we aan het bouwen aan een sterk lokaal sociaal domein. En om goed te bouwen, moet je wel duidelijk hebben wat je wilt bereiken.

De vorige Integrale nota sociaal domein 2017 en verder moest worden geactualiseerd. Inmiddels zijn er in het sociaal domein de nodige aanpassingen en (wets)wijzigingen geweest zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau. Het is daarom tijd om de nota te actualiseren zodat deze aansluit op onze maatschappelijke opgaven en richting geeft aan de toekomst van het sociaal domein in de gemeente Montfoort.

De eerste stap in het proces was een evaluatie van het vorige integraal beleidsplan sociaal domein. Samen met de lokale teams (Ferm Werk, SWOM, jeugdteam) is er gewerkt aan een SWOT-analyse. Daarnaast heeft de Adviesraad Sociaal Domein een eigen evaluatie gemaakt. Op basis van de SWOT-analyse hebben de lokale teams en de beleidsadviseurs een selectie gemaakt van de belangrijkste items. Ook de aandachtspunten, die de Adviesraad Sociaal Domein heeft aangegeven, zijn meegenomen. Dit heeft geleid tot het evaluatieverslag. De speerpunten uit dit verslag zijn meegenomen in de nieuwe beleidsnota.

In de gemeente Montfoort staan we ervoor dat:

- onze inwoners een onderdeel zijn van onze samenleving: iedereen doet mee;
- onze inwoners goed geholpen worden bij zorg- of ondersteuningsvragen;
- mensen zelf (zoveel mogelijk) de regie hebben over hun leven, hulpvraag en de oplossing ervan;
- onze inwoners zorg en ondersteuning krijgen die zoveel mogelijk aansluit op hun leefwereld en specifieke situatie;
- meer mensen, ook diegenen met een arbeidsbeperking, werk krijgen of participeren naar vermogen;
- de ondersteuning en zorg in gemeente Montfoort betaalbaar en beschikbaar blijft.

We hebben veel bereikt en doen het goed. Maar het kan nog beter. De afgelopen jaren hebben we onze wettelijke taken nog te verkokerd uitgevoerd langs de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet. We kunnen nog beter gebruik maken van voorliggende voorzieningen om onze inwoners zo goed mogelijk te helpen.

Om dit te bewerkstelligen richten we ons onder meer op:

- het anders organiseren van de toegang bij loketoverstijgende vragen;
- meer samenhang in het aanbod van zorg en ondersteuning;
- meer en betere samenwerking en samenhang tussen betaalde zorg en voorliggende voorzieningen.

Daarnaast zullen we met dit plan stappen zetten in de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 van het college 'Samen verder bouwen aan een toekomstbestendig Linschoten en Montfoort'. Hierover staat het volgende in het Uitvoeringsprogramma: 'De bestuurlijke koers van het college laat zich kenschetsen door het samen verder bouwen aan de toekomstbestendigheid van de gemeenschap. Een sociale gemeenschap waar het prettig wonen, werken en verblijven is, waar ieder een toekomst kan opbouwen en waar sociale cohesie is. Een gemeenschap die met elkaar in gesprek is en blijft, met elkaar het hoofd biedt aan uitdagingen en ieder in zijn/haar waarde laat.

Concreet leggen wij drie accenten:

1. bouwen aan een krachtige gemeenschap;
2. bouwen aan leefbare kernen;
3. bouwen aan een vitaal buitengebied.

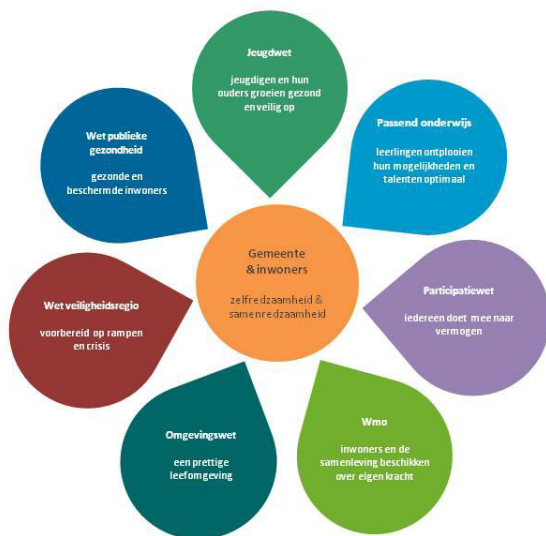
In de wijze van werken aan deze accenten zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking met de gemeenschap. Wij zien veel mooie initiatieven en ervaren innovatiekracht bij onze inwoners en ondernemers. Graag bouwen wij samen met een ieder, met respect voor ieders rol en verantwoordelijkheden, verder aan de toekomstbestendigheid van onze gemeente'.

'In een krachtige gemeenschap staat de mens centraal en weet zich te organiseren. De lokale gemeenschap staat onder druk, terwijl de kracht van de gemeente Montfoort juist de saamhorigheid, het omzien naar elkaar en met elkaar de schouders ergens onderzetten is. Wij willen op zoek gaan naar vormen waarmee we deze kracht en de sociale cohesie behouden en verder versterken. Bijvoorbeeld via stimulering van maatschappelijke initiatieven die hieraan bijdragen. Maar ook door te kijken naar manieren waarop het verenigingsleven ondersteund en versterkt kan worden. Aansluitend bij de landelijke ontwikkelingen willen wij verkennen of en zo ja op welke wijze wij de brede-welvaartsbenadering in ons handelen handen en voeten kunnen geven'.

Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Het is dus heel persoonlijk. Bovendien betreft het niet alleen de kwaliteit van leven in het 'hier en nu', maar ook de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen 'elders' (buiten de regio) en 'later' (toekomstige generaties). Veel van deze aspecten hebben een plek gekregen in deze beleidsnota.

Verder gaan we in deze beleidsnota inzetten op het versterken van het normale leven (normaliseren), preventie en vroegsignalering, de doorontwikkeling van de basisvoorzieningen en integrale, lokale en passende zorg. Dit is breder dan alleen Wmo, Jeugd- en Participatiewet. Door te verbinden met andere terreinen – waaronder het gezondheidsbeleid (zie ook de bijgevoegde nota), het Integraal Veiligheidsplan, het onderwijs, sport en cultuur, wonen en het ruimtelijk domein – versterken we het gewone leven en brengen we samenhang tussen vraagstukken én oplossingen.

Dit vraagt om een positieve verandering om zo werkelijk de mens centraal te zetten. We zullen dit doen aan de hand van 'mijn positieve gezondheid'. Zie verder hoofdstuk 2.

In deze nota wordt ook naar de toekomst gekeken. Om het sociaal domein toegankelijk en betaalbaar te houden, zullen we steeds meer gebruik moeten gaan maken van het netwerk van inwoners en vrijwillige inzet. We realiseren dat de druk hierop zal gaan toenemen. Steeds meer mensen moeten meer en langer werken en de zorgvraag zal door de vergrijzing groter worden. De andere kant is dat steeds meer mensen in goede gezondheid ouder worden en tot op hoge leeftijd iets voor een ander kunnen en willen betekenen. Daarnaast zien we dat de inwoners in de gemeente Montfoort betrokken zijn en graag wat voor een ander doen. Bij het beantwoorden van een zorgvraag houden we rekening met de druk op het netwerk. Als vrijwillige inzet (hierdoor) niet mogelijk is, dan zal een professional hulp en ondersteuning bieden.

De 'nieuwe generatie' vrijwilligers wil zich graag inzetten voor een ander, maar zich vaak niet intensief of voor langere tijd binden. Bij het uitzetten van vrijwilligersvacatures houden we hier rekening mee. Ook worden jongeren als vrijwilliger ingezet en vervullen ze zo hun stage. We hopen de komende tijd steeds beter aan te kunnen sluiten bij de wens van de 'nieuwe generatie' vrijwilligers en de behoefte van inwoners aan vrijwillige ondersteuning.

De gemeente Montfoort is, met name op het terrein van het sociaal domein, een regiegemeente. Het grootste deel van de uitvoering van deze nota zal opgepakt worden door onze uitvoeringspartners. We hebben hier veel vertrouwen in. Desalniettemin brengt het uitdagingen mee in de afstemming om tot een integrale uitvoeringspraktijk te komen. Dat wat in deze beleidsnotitie staat is niet in beton gegoten. We blijven ontwikkelen en zullen ons niet laten beperken door deze beleidsnota als we kansen zien om tot hogere ambities te komen.

De opbouw van het beleidsplan is als volgt:

- Hoofdstuk 1 missie, visie en kernwaarden
- Hoofdstuk 2 mijn positieve gezondheid
- Hoofdstuk 3 beleidsknop veerkracht
- Hoofdstuk 4 beleidsknop leefstijl
- Hoofdstuk 5 beleidsknop mentale gezondheid
- Hoofdstuk 6 beleidsknop sociale omgeving
- Hoofdstuk 7 beleidsknop fysieke omgeving

Hoofdstuk 8	beleidsknop sociaal economische status
Hoofdstuk 9	beleidsknop lichamelijke gezondheid en mobiliteit
Hoofdstuk 10	inburgering
Hoofdstuk 11	zorggebruik
Hoofdstuk 12	meedenken en onderzoeken

In deze beleidsnota is zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van de meest recente cijfers. In sommige gevallen is ervoor gekozen om data van de periode vóór de Covid-19 crisis te gebruiken. Deze geven in die gevallen een meer realistisch beeld en een betrouwbaardere weergave die meer toekomstbestendig is en meer geschikt is om beleid op te baseren.

Dit beleidsplan is het kader voor alle uitvoeringsplannen en verordeningen in het sociaal domein. In de bijlage staat een overzicht van de bestaande verordeningen en uitvoeringsplannen. Met deze nota komen de volgende bestaande nota's te vervallen:

- Beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening Gemeente Montfoort 2013 – 2016
- Beleidsplan Wmo 2013-2016 gemeente Montfoort
- Vrijwilligerswerk- en mantelzorgbeleid Gemeente Montfoort 2011 – 2014
- Integraal Beleidsplan Sociaal Domein 2017 en verder
- Beleidsplan Jeugd Gemeente Montfoort 2015
- Nota Gezondheidsbeleid Gemeente Montfoort 2014-2017
- Nota Sport, Bewegen en Meedoen en de actualisatie van deze nota.

1 Missie, visie en kernwaarden

Missie:

De inwoner staat centraal en we leveren een bijdrage aan de zelf- en samenredzaamheid van de inwoner. Dit doen we door het versterken van het gewone leven (normaliseren), preventie en vroegsignalering en het bieden van passende ondersteuning. Deze ondersteuning is zoveel mogelijk lokaal, integraal en informeel. Met als missie:

**IEDEREEN DOET OP
ZIJN/HAAR EIGEN NIVEAU
MEE!**

Visie:

Gemeente Montfoort streeft naar een samenleving waarin alle inwoners zo zelfredzaam mogelijk zijn en naar vermogen kunnen meedoen. Een inclusieve samenleving waarin inwoners oog hebben voor elkaar en waar eenzaamheid zoveel als mogelijk wordt tegen gegaan. De omgeving is, fysiek en sociaal, zo ingericht dat iedereen kan meedoen en gebruik kan maken van de beschikbare voorzieningen binnen de beschikbare budgetten. Samen zorgen we ervoor dat de zorg betaalbaar blijft. Bij een hulpvraag volgen we de omgekeerde verordening. Dit willen we bereiken vanuit de volgende visie:

Daar waar nodig zorgen we voor betaalbare en passende ondersteuning die zo dicht mogelijk aansluit op de leefwereld en specifieke situatie van de inwoner

Kernwaarden:

Om onze missie en visie uit te kunnen voeren, hanteren we als gemeente kernwaarden. Deze waarden spelen een belangrijke rol bij "hoe" we de dingen gaan doen. Ze vormen de handelingsprincipes voor professionals in het sociaal domein.

- **Vertrouwen**

We benaderen onze inwoners en maatschappelijke partners vanuit een positieve insteek, met waardering en zonder vooroordelen. We hebben respect voor de ander. Daarbij hoort ook het vertrouwen dat de inwoner en haar/zijn netwerk zelf tot oplossingen (kunnen) komen.

- **Betrouwbaar**

We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. We komen onze afspraken na. Maatschappelijke partners/organisaties en de inwoner weten wat ze aan de gemeente hebben.

- **(eigen) Verantwoordelijkheid**

Inwoners hebben zelf regie over hun leven. Ze maken bepaalde keuzes in hun leven en zijn daar zelf verantwoordelijk voor. Ze zijn ook zelf verantwoordelijk voor de oplossing van hun problemen. Zo nodig krijgen ze daarbij ondersteuning vanuit het netwerk, maatschappelijke organisaties en/of gemeente. Het zelfoplossend vermogen en de zelfredzaamheid worden ondersteund. Zoveel als mogelijk is die ondersteuning altijd gericht op het (terug)krijgen van die regie. Daarbij hebben we oog voor de inwoners waarvoor dit niet weggelegd is.

- **Resultaatgericht**

We richten ons samen met de inwoner op resultaten en het vinden van duurzame oplossingen die ook op de lange termijn werken. We zetten de inwoner en zijn hulpvraag centraal en doen wat nodig is voor het oplossen van zijn hulpvraag en leveren maatwerk. Acties en beslissingen richten we op het bereiken van het doel, ondanks problemen, afleiding of tegenslagen.

- **Verbinding**

Verbinding is nodig om ontwikkeling te realiseren die van betekenis is. Verbinding ontstaat vanuit gedeelde waarden en een gezamenlijk doel. Verbinding met elkaar is ons veilig voelen bij elkaar en onszelf kunnen zijn. De gemeente wil vanuit die verbinding samenwerken met inwoners, maatschappelijke partners, bedrijven en verenigingen in de ondersteuning van de inwoner. Zo ontwikkelen we optimaal en voegen we, vanuit onze rol, waarde toe.

- **Respect**

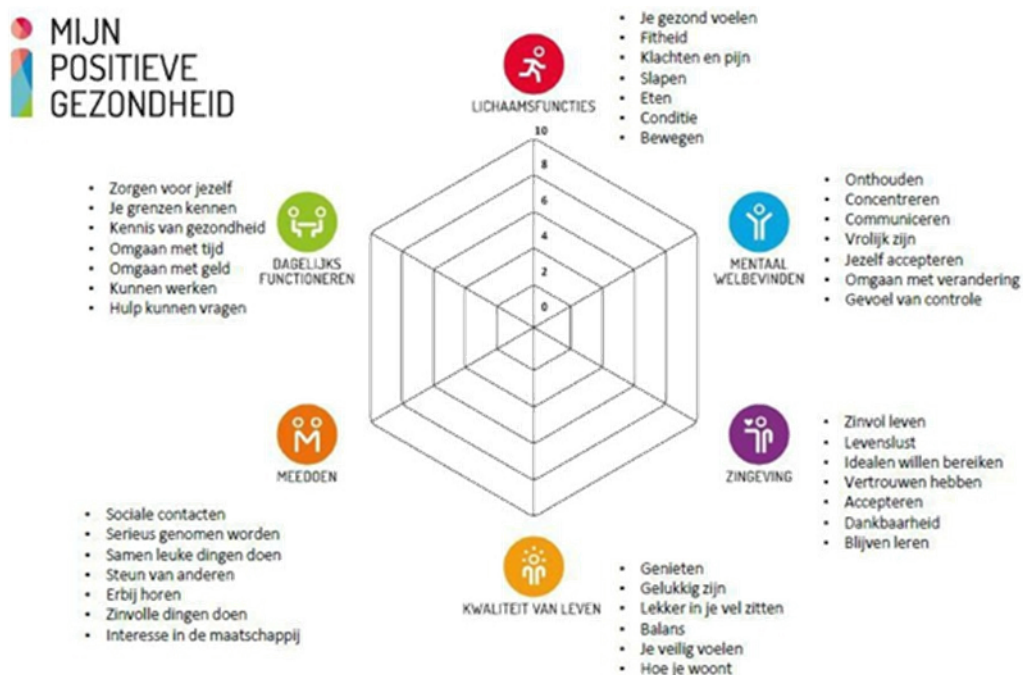
We hebben waardering voor de kwaliteiten, vaardigheden en/of prestaties van de ander. Vanuit gelijkwaardigheid en zonder vooroordeel kijken we naar situaties. We kijken om naar elkaar en houden vandaar uit rekening met de ander.

2 Mijn positieve gezondheid

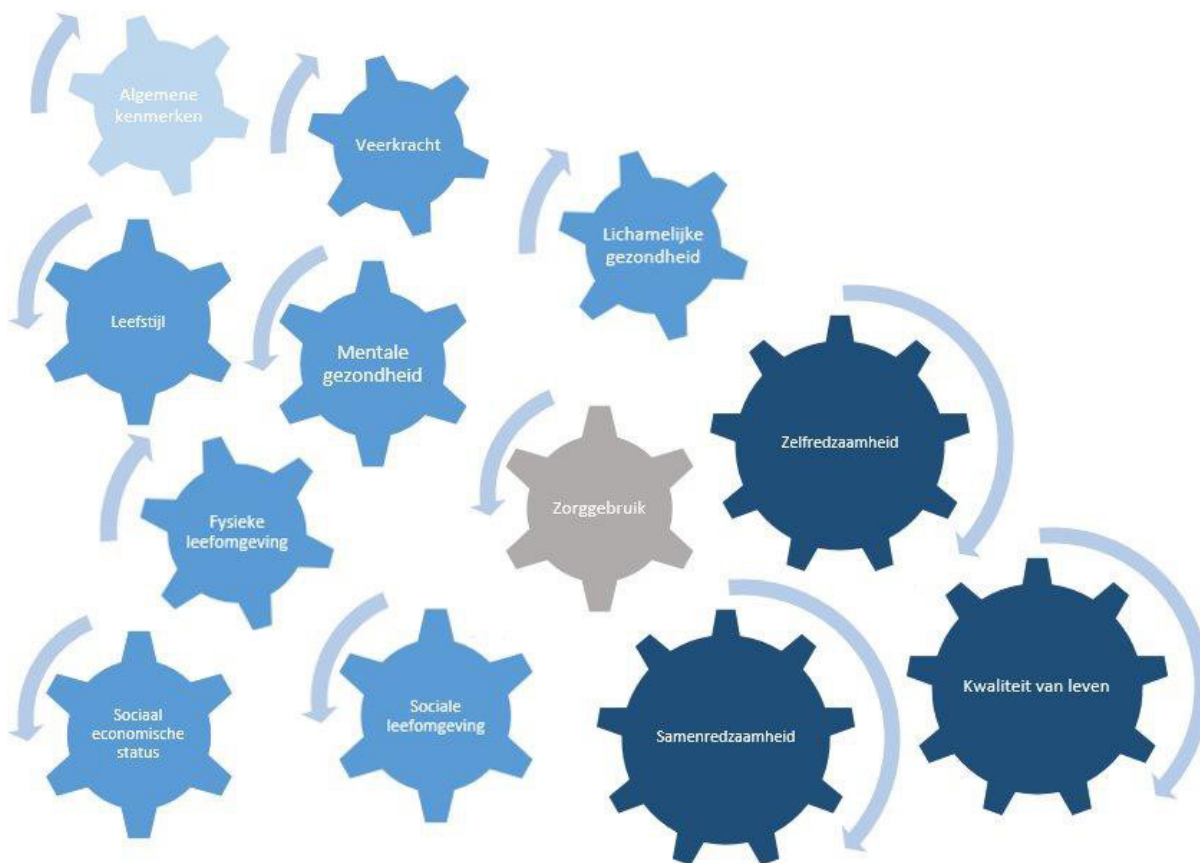

Zoals in de inleiding genoemd kiezen we als uitgangspunt voor dit beleidsplan voor het concept 'positieve gezondheid'. Positieve gezondheid gaat veel meer over algemeen welbevinden dan enkel over lichamelijke gezondheid. Grondlegger Machteld Huber ziet gezondheid als het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven om te gaan en zoveel mogelijk zelf regie te voeren (Huber, 2012). Het gaat om het mee kunnen doen in de samenleving, mentaal welbevinden, zingeving en kwaliteit van leven. Door het versterken van het normale leven, preventie en het bieden van passende en integrale ondersteuning kan de ervaren kwaliteit van leven daadwerkelijk worden beïnvloed. In het 'scoringsmodel positieve gezondheid' zijn zes pijlers van belang: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren.

GGD GHOR heeft passend bij het concept 'positieve gezondheid' een radermodel ontworpen voor de beleidsontwikkeling van gemeenten op het gebied van het sociaal domein. Dit radermodel laat zien dat de beleidsknoppen van een gemeente, net als de hulpvragen van mensen, niet op zichzelf staan. Mensen ervaren problemen op één of meerdere gebieden waarin alles met elkaar samenhangt. Het lichtblauwe rad met algemene kenmerken geeft de beginsituatie weer; zijn er veel ouderen of juist jongeren, is er veel werk of juist niet. Dit bepaalt welk beleid er nodig is. Op de middenblauwe raderen kunnen we invloed uitoefenen. Het zijn knoppen waar we als gemeente aan kunnen draaien. Wanneer iemand bijvoorbeeld geen werk heeft, kan iemand uit een sociaal isolement worden gehaald door nieuw werk of een andere zinvolle dagbesteding. Ook schuldhulpverlening kan iemand uit een sociaal isolement halen, doordat schulden afnemen. Dit heeft vaak een positieve invloed op mentale problemen. De zelfredzaamheid en samenredzaamheid nemen toe. En daarmee ook de kwaliteit van leven, voor de persoon zelf én voor zijn gezin en omgeving. Daarom noemen we die drie donkerblauwe raderen 'uit-komstraderen': de uitkomsten van het draaien aan de middenblauwe raderen is daar zichtbaar. Het rad 'zorggebruik' is een rad dat sterk beïnvloed wordt door de middenblauwe raderen. De gepleegde interventies dienen op korte of op lange termijn te leiden tot een verminderd zorggebruik. Wij kunnen als gemeente ook zelf aan dit rad draaien door middel van de opdrachten die wij aan organisaties en (specialistische) zorgaanbieders verstrekken in de vorm van subsidieopdrachten of aanbestedingen.

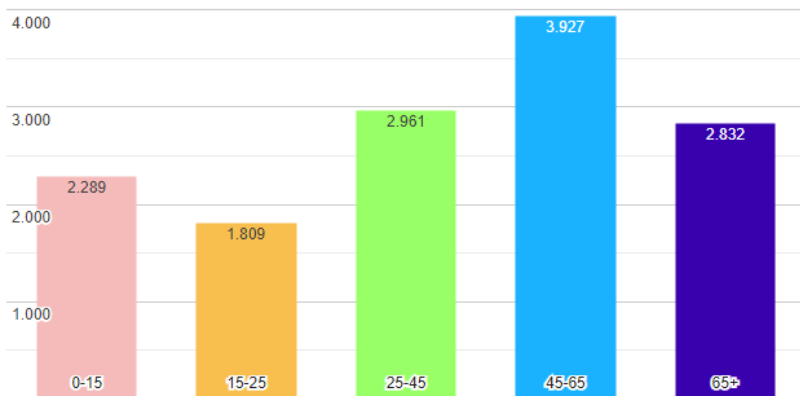
De raderen zijn dus onder te verdelen als volgt:

- Raderen die een thermometer zijn voor de transformatie (uitkomstraderen): kwaliteit van leven en zelf- en samenredzaamheid (donkerblauwe raderen);
- Rad met algemene kenmerken (lichtblauwe rad);
- Raderen die invloed uitoefenen op de raderen kwaliteit van leven en zelf- en samenredzaamheid en waaraan we dus door het doen van interventies in meer of mindere mate kunnen draaien (middenblauwe raderen);
- Rad met zorggebruik (grijze rad).

Per rad wordt toegelicht wat het rad inhoudt en vervolgens wordt aangegeven hoe de gemeente Montfoort er nu voor staat. Bij de raderen waaraan we kunnen draaien, geven we aan wat de komende jaren onze speerpunten zijn en welke effecten we willen bereiken.

Algemene kenmerken en demografie

De algemene kenmerken zijn een vast gegeven, maar zijn wel belangrijk om rekening mee te houden en, waar mogelijk, met de andere raderen op in te spelen. Bepaalde groepen inwoners lopen meer risico's ten aanzien van hun gezondheid dan andere groepen. Zo hebben ouderen vaker en meer chronische aandoeningen dan jongeren. Ook is bekend dat diabetes vaker voorkomt bij allochtonen dan bij autochtonen. Het aantal eenoudergezinnen stijgt als gevolg van een toename van echtscheidingen.

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2022 per leeftijdsgroep.

Bron: AlleCijfers.nl

Prognose 2035

Nederland zal in 2035 naar verwachting 18,9 miljoen inwoners hebben, 1,3 miljoen meer dan begin 2022. Vooral de grote en middelgrote gemeenten zullen verder groeien, net als verschillende randgemeenten rond de grote steden. Dat blijkt uit de Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2022-2050 van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het CBS. In 54 gemeenten wordt een krimp van meer dan 2,5 procent verwacht. Ook de gemeente Montfoort zal naar verwachting krimpen. De prognose is dat de bevolking in de gemeente Montfoort van 2021 tot 2035 met 3,13% zal krimpen. Daarnaast is de verwachting dat 28% van de bevolking van de gemeente Montfoort in 2035 65 jaar of ouder is. De vergrijzing in Montfoort is relatief groot vergeleken met de meeste andere Nederlandse gemeenten. Het aantal volwassenen van 20 jaar tot de AOW-leeftijd zal tussen 2021 en 2035 met 5% dalen. De krimp en vergrijzing zal gevolgen hebben voor ontwikkelingen, kansen en risico's binnen het sociaal domein en is meegenomen in dit beleidsplan.

De prognose beschrijft de meest waarschijnlijke ontwikkeling, maar kent ook onzekerheden. De PBL/CBS regionale prognose 2022-2050 beoogt de meest waarschijnlijke ontwikkeling te beschrijven, rekening houdend met nieuwe inzichten en recente ontwikkelingen op nationaal en regionaal niveau. Toch zijn de cijfers altijd met onzekerheden omgeven.

Kwaliteit van leven, zelfredzaamheid en samenredzaamheid

Kwaliteit van leven

Kwaliteit van leven is een subjectief begrip. Het zegt iets over hoe iemand zijn of haar fysieke, psychische en sociaal functioneren ervaart. Mensen met dezelfde gezondheid hoeven de kwaliteit van hun leven niet hetzelfde te ervaren en te beoordelen.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het lichamelijke, verstandelijke, mentale en financiële vermogen om zelfstandig je leven te leiden en je eigen problemen op te lossen, en waar nodig steun en hulp van anderen in te schakelen. Zelfredzaamheid zegt echter niet alleen iets over de individuele vermogens, maar ook over de manier waarop de samenleving omgaat met en ruimte biedt aan mensen met beperkte lichamelijke, verstandelijke, mentale en financiële vermogens. Wanneer een maatschappij niet voldoende ruimte en mogelijkheden biedt aan deze mensen, dan is er sprake van sociale uitsluiting. Inwoners die tijdelijk niet in staat zijn zelfstandig hun leven te leiden, krijgen passende zorg en ondersteuning.

Samenredzaamheid

Samenredzaamheid is het vermogen en de bereidheid van een buurt of wijk om zelf oplossingen te bieden voor (sociale) behoeften en vragen. Op kleinere schaal gaat het om het vermogen en de bereidheid van mensen om zelf en met elkaar meer zorg te dragen voor zichzelf en hun naasten. Hieronder valt ook het geven van mantelzorg.

Doelen

De doelen die voortvloeien uit dit plan worden jaarlijks in relatie tot de doelstellingen waaraan gewerkt wordt vanuit de begroting in een uitvoeringsplan verwerkt. Bij de jaarrekening wordt verslag gelegd van de monitoring van deze doelstellingen.

3 Beleidsknop Veerkracht

Wat verstaan we onder veerkracht?

Veerkracht is het vermogen om met veranderingen, stressvolle gebeurtenissen, tegenslag en uitdagingen om te kunnen gaan. Voor een groot deel wordt de menselijke veerkracht bepaald door hulpbronnen waarover iemand kan beschikken. Hoewel hiermee in de basis individuele hulpbronnen worden bedoeld, zoals doorzettingsvermogen en flexibiliteit, is veerkracht niet alleen een individuele eigenschap. Er zijn meerdere elementen die bijdragen aan iemands veerkracht om met levensuitdagingen om te gaan. Denk hierbij aan een betekenisvol leven leiden binnen een stabiel sociaal netwerk, het nastreven van doelen en idealen, een toekomstperspectief ervaren, het gevoel hebben zelf de regie te voeren over je leven, fysiek actief zijn en afwezigheid van chronische ziekten.

Wat is van invloed?

Ontwikkelingen die van invloed zijn op veerkracht zijn de individualisering en het idee van de maakbaarheid binnen de samenleving. Individualisering leidt tot een afname van het aantal leden bij maatschappelijke organisaties. Er is meer aandacht voor het individu dan voor de groep. Dit heeft invloed op sociale netwerken en daarmee het wel of niet ervaren van steun (in welke vorm dan ook). Het idee dat alles maakbaar is in de maatschappij en elk probleem opgelost dient te worden, kan spanning en schuldgevoelens opleveren indien zich niet direct een oplossing voordoet.

Hoe kijkt de gemeente Montfoort hiernaar?

Kijkende naar de waarden gaan we uit van het vertrouwen in de inwoner en zijn netwerk om tot oplossingen te komen. Hierbij stimuleren we de verbinding tussen inwoners onderling, mensen uit hun omgeving (familie, vrienden, verenigingen) en professionals. De inwoner is verantwoordelijk voor zijn/haar situatie, maar hoeft het niet alleen te doen. Het is van belang ons ervan bewust te zijn dat de inwoner tot veel in staat is en vanuit dat bewustzijn te handelen. We nemen de problemen niet over, maar faciliteren en stimuleren de inwoner in het zelf oplossen van het probleem. Dit geeft zelfvertrouwen en perspectief. Als de inwoner zich verantwoordelijk voelt voor zijn leven en zelf de regie heeft, draagt dit bij aan iemands gevoel van veerkracht.

Ontwikkelingen gemeente Montfoort

Het overgrote deel van de inwoners van de gemeente Montfoort blijkt over eigenschappen te beschikken die bijdragen aan een gevoel van veerkracht. We steken hiermee boven de regio uit; (veel) sociale contacten, het gevoel hebben regie over het eigen leven te hebben en het ontbreken van risicovolle schulden. Dit blijkt uit de cijfers van de Gezondheidsmonitors van de GGD. Deze cijfers zijn opgenomen in de GGD-atlas.

De gemeente Montfoort heeft daarbij een bruisend verenigingsleven. Dit draagt bij aan het in stand houden en/of verbeteren van de leefbaarheid in onze kernen. Veel inwoners zijn bereid om zich voor een ander in te zetten en verrichten mantelzorg en/of vrijwilligerswerk. Ruim 37% van de inwoners doet vrijwilligerswerk. We zien hierin wel al een terugloop en dat de oudere inwoners van Montfoort oververtegenwoordigd zijn. We verwachten dat het op termijn lastig wordt om de uitstromende groep vrijwilligers op te vangen. Het wordt een uitdaging om de jeugd en de inwoners van middelbare leeftijd te enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk. Daarbij is er een terugloop van het aantal kinderen in de gemeente Montfoort. Dit kan in de toekomst effect hebben op het voorzieningenniveau voor onderwijs, sport en cultuur.

4 Beleidsknop Leefstijl

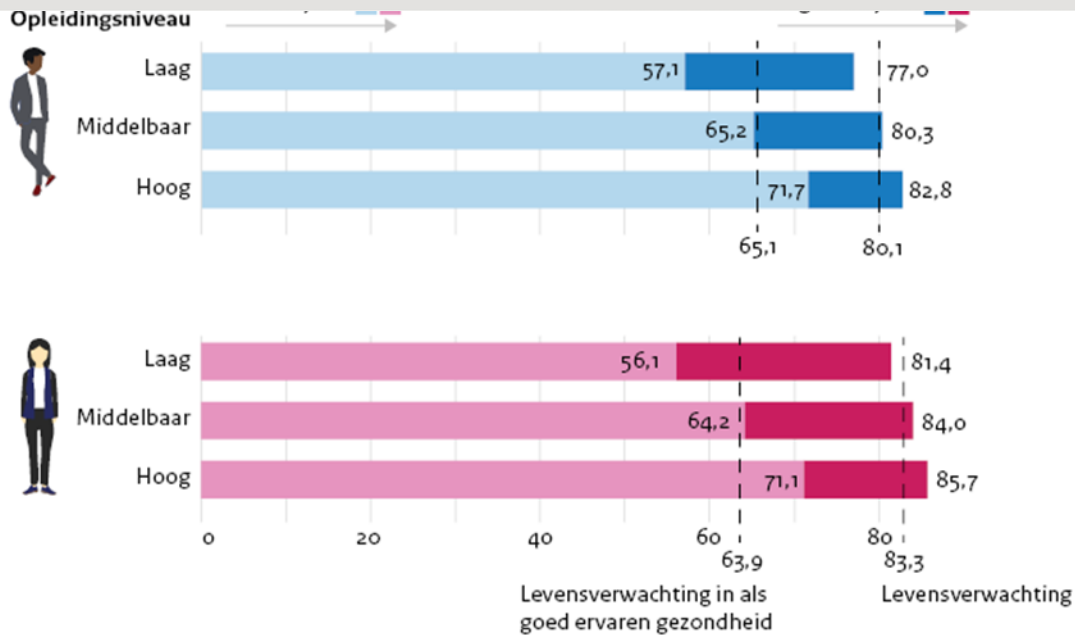

Wat verstaan we onder leefstijl?

Een gezonde leefstijl bestaat uit vier belangrijke kenmerken: voldoende bewegen, een gezond gewicht en eetpatroon, niet roken of drugs gebruiken en niet of met mate drinken van alcohol (verantwoord middelen gebruik). Regelmatig bewegen bevordert de kwaliteit van leven en kent diverse gezondheidsvoordelen. Tevens heeft voldoende beweging een gunstig effect op het beloop van chronische ziekten.

Wat is van invloed?

Inwoners zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun eigen gedrag en daarmee hoe gezond men leeft. Gemeenten kunnen echter wel stimuleren dat inwoners een gezonde keuze maken en daarmee inwoners ondersteunen om gezond en actief oud te worden. Bij mensen met een beperking zien we dat roken en overgewicht vaker voorkomen. Even tekenend zijn de gezondheidsverschillen tussen bevolkingsgroepen. Mensen met een lage opleiding en laag inkomen zijn in onze samenleving vaak slechter af als het om gezondheid gaat. Gemiddeld roken ze vaker, hebben vaker problemen met overgewicht, bewegen vaak minder en eten over het algemeen ongezonder. Een gezonde leefstijl hangt samen met de fysieke en sociale leefomgeving. Door het aanpassen van de omgeving wordt het mensen makkelijker gemaakt om gezonde keuzes te maken. Het is belangrijk om als gemeente in te spelen op omgevingsfactoren om gezond gedrag te bevorderen.

Hoe kijkt de gemeente Montfoort hiernaar?

De waarden die passen bij een gezonde leefstijl zijn (eigen) verantwoordelijkheid en vertrouwen. De inwoner is zelf verantwoordelijk voor een gezonde leefstijl en er is in de gemeente een breed aanbod van beweegmogelijkheden bij sportverenigingen. Ook maatschappelijke organisaties en gemeente ondersteunen en stimuleren een gezonde leefstijl. We vertrouwen erop dat de inwoner het belang van een gezonde leefstijl ziet en probeert zo gezond als mogelijk te leven.

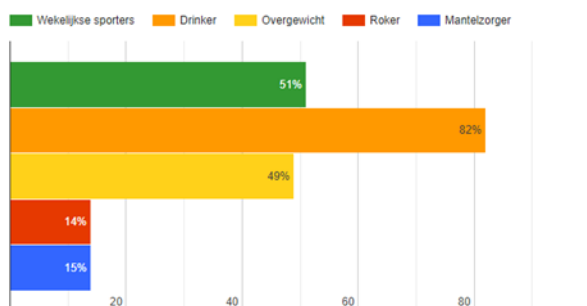
Ontwikkelingen gemeente Montfoort

Lokale cijfers

Uit de data van AlleCijfers.nl blijkt dat 82% van de Montfoorters zichzelf bestempelt als drinker, 14% als roker en 51% als wekelijkse sporter. Daarnaast is te zien dat 49% van de inwoners overgewicht heeft. Ook de Monitor Sport en Bewegen (2021) geeft inzicht in de vitaliteit van de inwoners van Montfoort. Vergeleken met andere Nederlandse gemeenten scoort Montfoort hoog op ontwikkeling van kwetsbare jongeren, op het bereiken van personen in armoede en op het faciliteren van lokale verbindingen. Onderdelen die aandacht nodig hebben, zijn 'leven lang sporten', 'motorische vaardigheden jeugd' en 'inzet op groepen die belemmeringen ervaren'.

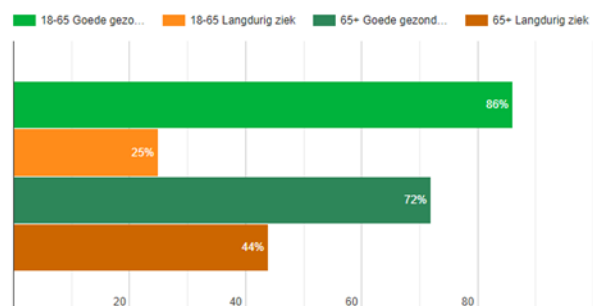
Op de meeste onderdelen uit de Gezondheidsmonitor 2020 van de GGD regio Utrecht scoren we als gemeente rondom of beter dan de cijfers waarmee vergeleken wordt (regionaal dan wel nationaal): gezondheid, leefstijl, fysieke omgeving, sociale omgeving, sociale steun, financiële situatie, maatschappelijke participatie en kwaliteit van leven. Punten van aandacht zijn er, vergeleken met de landelijke en regionale cijfers, op het gebied van genotmiddelen en zorggebruik en zelfredzaamheid. Zo ligt het alcoholgebruik in Montfoort iets hoger dan de gemiddelde cijfers en is de afstand tot huisarts, levensmiddelenwinkel en OV-halte iets groter dan gemiddeld. Uit eerder onderzoek van de GGD uit 2019 bleek dat jongeren uit Montfoort (26%) vaker meer drinken dan leeftijdsgenoten in de regio (16%). Daarnaast zijn er in Montfoort relatief meer ouders die drinken niet afkeuren dan in andere gemeenten in de regio.

Gezondheid: gedrag

Gegevens uit de gezondheidsmonitor: percentage van de inwoners van 19 jaar en ouder dat heeft aangegeven 'Sporter', 'Drinker' of 'Roker' te zijn, percentage inwoners waarvan de BMI op

Gezondheid: goed ervaren gezondheid of ziekte

Gegevens uit de gezondheidsmonitor: Goed/zeer goed ervaren gezondheid en Langdurige ziekte of aandoening voor inwoners met een leeftijd van 19 tot 65 jaar en inwoners van 65 jaar en ouder.

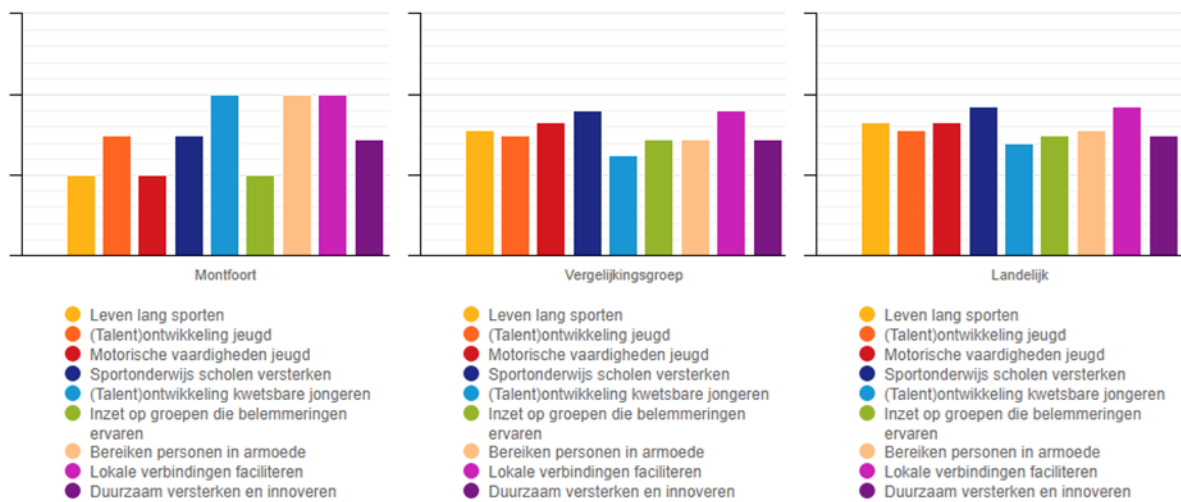
Bron: <https://allecijfers.nl/gemeente/montfoort/>

Resultaten op de doelen

De eerste resultaten op de doelen zijn al zichtbaar. Aangezien deze doelen pas per 2019 officieel zijn ingegaan, kan het zijn dat sommige doelen meer tijd nodig hebben om resultaat op te kunnen zien en dat het beeld de komende jaren anders zal zijn. In onderstaande figuur is te zien hoe de resultaten op de verschillende doelen worden beoordeeld. Daarbij is de schaal oplopend, hoe beter het resultaat, hoe hoger de bijbehorende balk.

Figuur 10. Resultaten op de landelijke doelen

Borgen van doelstellingen

Gemeenten kunnen de landelijke doelstellingen op verschillende manieren borgen. In Montfoort worden de doelstellingen op de volgende manieren geborgd:

- In de uitvoeringsplannen van de gemeente
- Het is belegd in de opdracht/subsidieverlening aan samenwerkingspartners
- In een regionaal/lokaal sportakkoord
- In een regionaal/lokaal preventieakkoord

Bron: Monitor BRC, 2021

Ingezette programma's

- De gemeente Montfoort is aangesloten bij het Nationaal Sportakkoord en het Nationaal Preventieakkoord.
- De gemeente Montfoort voert activiteiten uit die vallen binnen het beleidskader Sport, Bewegen en Meedoen.
- De gemeente Montfoort is aangesloten bij de GGD regio Utrecht en participeert binnen hun bestuursagenda en actieprogramma.
- De gemeente Montfoort heeft een vitaliteitsakkoord 1.0 en 2.0 gesloten samen met lokale en regionale partners.
- De gemeente Montfoort heeft de Nota Gezondheidsbeleid opgesteld (zie bijlage 1). In de Wet Publieke Gezondheid (WPG) is bepaald wat opgenomen dient te worden in de Nota Gezondheidsbeleid. Dit is niet te combineren in een nota. Daarom wordt de Nota Gezondheidsbeleid naast, maar wel tegelijkertijd met deze nota aangeboden.

5 Beleidsknop mentale gezondheid

Wat verstaan we onder mentale gezondheid?

Mentaal gezonde mensen voelen zich over het algemeen tevreden en kunnen vaak goed omgaan met tegenslagen en de druk om te presteren. Als de mentale gezondheid onder druk staat, kan dit leiden tot psychische kwetsbaarheid (zoals bijvoorbeeld angst, depressie en suïcide). Ook dementie, eenzaamheid en sociale uitsluiting zijn van invloed op de mentale gezondheid.

Wat is van invloed?

In de huidige maatschappij met de nadruk op presteren en het idee van maakbaarheid ervaren mensen sneller niet te kunnen voldoen aan de norm. Dit vergroot het risico op (sociale) uitsluiting en kan gevoelens van spanning en stress veroorzaken. De individualisering van de huidige maatschappij kan zorgen voor een toename van ervaren eenzaamheid. Ook (online) pesten blijft een actueel probleem, voor zowel jeugd als volwassenen. Corona heeft daarbij een negatieve invloed op de mentale gezondheid van onze inwoners, maar zeker op die van jongeren gehad. Door de vergrijzing neemt het aantal inwoners met dementie toe. Mentale/psychische ongezondheid heeft niet alleen in veel gevallen verstrekkende gevolgen voor de persoon zelf, maar ook voor de omgeving van de persoon en de maatschappij. Mentale gezondheid is sterk van invloed op de wijze van participatie. Het behouden of het vinden van werk wordt belemmerd. Het doel van de Participatiewet is om meer mensen, ook diegenen met een (arbeids) beperking, aan het werk te krijgen/houden en hier ondersteuning in te bieden.

Hoe kijkt de gemeente Montfoort hiernaar?

Belangrijke waarden bij mentale gezondheid zijn: respect en verbinding. We kijken zonder vooroordeel naar de geestelijke gezondheid van iedere inwoner. Iedereen maakt onderdeel uit van de samenleving. We zoeken naar verbinding met deze inwoners. We kijken om naar elkaar en hebben oog voor kwetsbaarheid. Dit biedt vertrouwen aan de inwoner en resulteert in een betere mentale gezondheid. Daarnaast neemt ook de ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid steeds meer toe. Door het verleggen van de verantwoordelijkheden van de centrumgemeente naar de lokale gemeenten, worden wij in toenemende mate verantwoordelijk voor kwetsbare inwoners op het gebied van psychiatrie, verwardheid, veiligheid en onbegrepen gedrag.

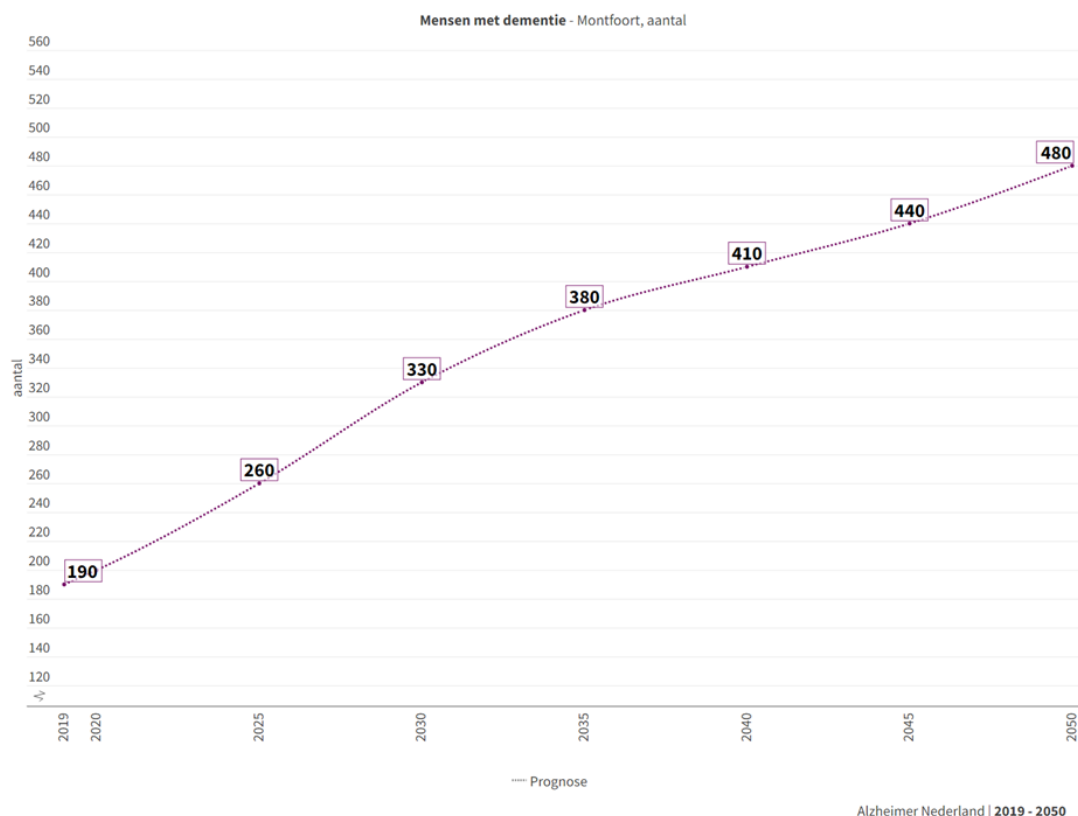
Ontwikkelingen gemeente Montfoort

Vergeleken met de landelijke en regionale cijfers scoren de inwoners uit de gemeente Montfoort goed op mentale gezondheid. Toch is er ruimte voor verbetering. Uit onderzoek van de GGD blijkt dat 18% van de Montfoortse

jongeren een enkele keer tot heel vaak gedacht heeft om een einde aan zijn/haar leven te maken. En ook al ligt het regionaal gemiddelde nog hoger (op 20%), we vinden dit aantal (te) hoog. Jongeren geven daarbij aan dat ze het fijn zouden vinden als hun school meer aandacht besteedt aan mindfulness, omgaan met stress en meditatie.

Daarnaast zien we dat het aantal mensen met dementie toeneemt. We kunnen ons inzetten om de leefomgeving voor deze doelgroep en hun mantelzorgers zo prettig mogelijk te maken. Daarom is de SWOM ontmoetingshuis 't Bakkershuis gestart voor mensen met (beginnende) dementie. In het ontmoetingshuis wordt in een huiselijke omgeving

opvang geboden, waarbij de mensen gestimuleerd worden om mee te doen met activiteiten die aansluiten bij hun persoonlijke interesses. Deze voorziening werkt niet alleen positief voor de mentale gezondheid, maar ook voor de veerkracht van de bezoekers. Door het toenemend aantal mensen met dementie vervult het ontmoetingshuis een functie bij het uitstellen van de inzet van maatwerkondersteuning dan wel uitstel van opname in een Wlz-instelling. De komende jaren zal aan de hand van de resultaten van de pilot duidelijk worden of het ontmoetingshuis een structurele algemene voorziening kan zijn voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Daarbij komt ook de samenwerking met het zorgkantoor/de zorgverzekeraar/Wlz aan bod.

Omdat we weten dat arbeidsparticipatie belangrijk is voor de mentale gezondheid, maar niet altijd mogelijk is in de vorm van een reguliere job, is het DoeMeeHuis opgericht. Het DoeMeeHuis heeft meerdere functies, zoals inloophuis, activiteiten huis, ontmoetingsplek, maar ook de laagdrempelige opvang en activering van de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Psychische kwetsbaarheid

Door meldingen vanuit het veiligheidsdomein worden we in toenemende mate geconfronteerd met inwoners met onbegrepen en/of overlast gevend gedrag. De overlast gevende situatie is vaak leidend, echter vaak schuilt er een zorgvraag achter. Binnen de gemeente Montfoort is de beoordeling van de ondersteuning van deze inwoner belegd bij wijk GGZ-er. De wijk GGZ-er doet vaak samen met de politie de beoordeling of ondersteuning vanuit het sociaal domein of vanuit veiligheid leidend moet zijn. De ondersteuning of aanpak vanuit veiligheid is beschreven in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 onder zorg&veiligheid.

Bij de ondersteuning vanuit het sociaal domein wordt integraal samengewerkt met onder andere de SWOM, het jeugdteam, de huisartsen, de zorgaanbieders, de woningbouwvereniging en ferm werk. Daarnaast legt de wijk GGZ-er indien noodzakelijk contact met naast betrokkene of de omgeving van de inwoner.

Hierbij wordt soms reactief na een melding gehandeld, maar juist proactief na signalering van zorgelijke situaties. Dit wordt gedaan omdat inwoners met psychische kwetsbaarheid zich niet of te laat melden met een hulpvraag.

6 Beleidsknop sociale leefomgeving

Wat verstaan we onder sociale leefomgeving?

De sociale leefomgeving bestaat in het raderensysteem uit twee elementen, namelijk sociale veiligheid en emotionele en sociale eenzaamheid. Het begrip sociale veiligheid wordt gebruikt voor het ervaren van (on)veiligheid veroorzaakt door menselijk handelen. Denk hierbij aan huiselijk geweld, geweld, discriminatie, racisme, (homo)seksuele intimidatie, radicalisering en extremisme. Eenzaamheid wordt gedefinieerd als het negatief ervaren verschil tussen de gewenste en gerealiseerde relaties. Zowel het aantal sociale contacten als de ervaren kwaliteit van de sociale contacten zijn bepalend voor gevoelens van eenzaamheid. Mensen kunnen zich bijvoorbeeld eenzaam voelen met veel mensen om zich heen, of helemaal niet eenzaam zijn met een klein sociaal netwerk. Dit hangt af van hun eigen beoordeling van de kwaliteit van de contacten.

Wat is van invloed?

Het ervaren van sociale eenzaamheid kan door een groot aantal factoren beïnvloed worden. Denk hierbij aan schulden, de versnelde digitale ontwikkelingen die bijbehorende vaardigheden vragen, taalvaardigheden en werkloosheid. Daarnaast kunnen mensen een gevoel van uitsluiting ervaren wanneer zij van de norm afwijken. Wanneer het gaat over sociale veiligheid dan is de huiselijke kring en directe leefomgeving zoals de wijk, school en vereniging van invloed.

Hoe kijkt de gemeente Montfoort hiernaar?

Montfoort is een gemeente die staat voor een veilige, leefbare en gezonde samenleving voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. In Montfoort moet iedereen in een veilige omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Veilig leven in Montfoort vergt een verantwoordelijkheidsgevoel van ons allemaal. Inwoners, gemeente, ondernemers, politie en het maatschappelijk middenveld werken daarom continu samen om de subjectieve en objectieve veiligheid in Montfoort te verbeteren. Hoe dit gebeurt is verder uitgewerkt in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

Een belangrijke waarde bij de sociale leefomgeving is verbinding. We willen verbinding tussen verschillende groepen inwoners waarbij mensen respectvol met elkaar omgaan. Iedere inwoner hoort erbij en is waardevol. Het is belangrijk dat iedereen zich veilig voelt en veilig is in de gemeente Montfoort.

Ook op de onderdelen in deze beleidsknop, denk aan pesten, discriminatie, schulden en eenzaamheid die zorgen voor uitsluiting van de sociale omgeving steekt Montfoort positief af tegen het landelijk en regionaal gemiddelde. We zijn hier trots op, maar willen onze ogen niet sluiten voor de gevallen waarin het minder goed gaat.

Een kwart van de senioren (65+) geeft aan zich matig tot ernstig eenzaam te voelen en ook onder andere bevolkingsgroepen wordt eenzaamheid ervaren. Gelukkig zien we een afname van eenzaamheid. Dat is bijzonder te noemen in een samenleving waarin mensen steeds individualistischer gaan leven. We verwachten dat de interventies die

Montfoort inzet om eenzaamheid tegen te gaan hieraan bijdragen en blijven daarom hierop inzetten.

Jaartal	Senioren zich eenzaam voelen (%)	Volwassenen die zich eenzaam voelen (%)
2012	39,0	28,0
2016	30,4	25,1
2020	24,8	21,6

Het aantal jongeren dat gepest is op school is 9%, tegenover 10% in de regio. Daarbij zien we dat veel jongeren thuis worden begrepen (78%), kunnen praten met de ouders als zij ergens mee zitten (91%) en zich meestal/altijd gelukkig voelen thuis (94%). Ook weten de ouders in 91% van de gevallen waar de jongere zit als hij/zij niet thuis is (91%). Dit zijn belangrijke indicatoren om gezond en veilig op te groeien.

Eenzaamheid onder jongeren blijkt in Montfoort, in tegenstelling tot de andere cijfers, wat hoger te zijn dan de regio: 12% is ernstig eenzaam en 20% is matig eenzaam. Daarentegen heeft 91% ten minste een goede vriend of vriendin en is 83% van de jongeren lid van een vereniging of organisatie.

Sociale veiligheid en overlast

Een onderdeel van sociale veiligheid is het terugdringen van overlast. Dit kan gebeuren door mensen met onbegrepen gedrag, maar ook door sommige jongeren die objectief grenzen overschrijden en jongeren die verstrikt zijn geraakt, of dreigen te raken in het criminele circuit. Ook hier wordt geprobeerd om de jongeren door ondersteuning vanuit het sociaal domein te behoeden voor het afglijden richting criminaliteit. De boa's, jongerenwerkers en wijkagenten trekken hierin gezamenlijk op. Hoe dit gebeurt is verder uitgewerkt in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

7 Beleidsknop fysieke omgeving

Wat verstaan we onder fysieke leefomgeving?

Ook de fysieke leefomgeving speelt een rol bij positieve gezondheid. Hierbij gaat het onder meer over of iemand prettig woont, hoe de publieke ruimte is ingericht en wat inwoners vinden van het voorzieningenniveau. Dit zijn onderwerpen die het sociaal domein overstijgen. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is om bij het inrichten van de publieke ruimte en de bouw van nieuwe woonwijken onderwerpen als gezondheid, wonen met zorg, samenredzaamheid en sociale samenhang mee te nemen. Keuzes met betrekking tot woningbouw en de inrichting van de openbare ruimte kunnen het zorggebruik op korte en langere termijn positief dan wel negatief beïnvloeden.

Wat is van invloed?

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving zijn de vergrijzing en de extramuralisering, waardoor mensen met een verstandelijke beperking, geestelijke en/of lichamelijke gezondheidsproblemen en voor ouderen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.

Hoe kijkt de gemeente Montfoort hiernaar?

Voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van kernen en wijken is verbinding een belangrijke waarde. Het cultureel leven, verenigingsleven valt of staat met het in verbinding zijn met elkaar. Vanuit de waarde verbinding ondersteunen we deze maatschappelijke voorzieningen. Voor passende huisvesting speelt respect en verantwoordelijkheid een rol. Zo zijn inwoners zelf verantwoordelijk om tijdig uit te kijken naar een toekomstbestendige woonsituatie. Een inclusieve samenleving waarin een grote diversiteit aan mensen naast en met elkaar leeft, vraagt respect hebben voor elkaar en rekening houden met een ander. Inwoners mogen van ons verwachten dat we een betrouwbare partner zijn in de realisatie van betaalbare woningen en de ondersteuning van innovatieve woonvormen.

Ontwikkelingen gemeente Montfoort

Omgevingsvisie

De gemeente Montfoort heeft de richtinggevende ambities voor de fysieke omgeving vastgelegd in de Omgevingsvisie. Er wordt in de Omgevingsvisie van de gemeente Montfoort uitgegaan van "Een toekomstbestendige gemeente met vitale kernen in een waardevol landschap". Hier wordt aan gewerkt door onder in te zetten op onder andere de volgende strategische keuzes:

- Een vitale, leefbare en inclusieve gemeente met een sterke sociale cohesie, veel ruimte voor activiteiten en veel gezelligheid. Iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving, erbij horen. Toegankelijke openbare ruimte en voorzieningen zijn hierbij van groot belang. Maar het gaat bijvoorbeeld ook om welzijn, om voldoende vrije tijd, om een goede gezondheid, een prettige leefomgeving en om ruimte voor persoonlijke groei. Inwoners moeten zich thuis voelen en de kans blijven krijgen om zich te ontwikkelen. Er moet voldoende ruimte blijven voor spelen en ontmoeten. Voor beide kernen willen we het rijke verenigingsleven behouden, met veel sportmogelijkheden. De kernen bestaan uit voldoende voorzieningen om de vitaliteit te waarborgen.
- We bieden ruimte aan woningbouw. Binnen onze gemeente is zowel in Montfoort als in Linschoten vraag naar nieuwe woningen voor alle verschillende doelgroepen met verschillende wensen en financiële mogelijkheden. We zetten ons in voor de vitaliteit van wonen en leven in de gemeente Montfoort. Een passend woonaanbod vormt een onderdeel hiervan, binnen de integrale ruimtelijke ontwikkeling van de kernen. We hebben de woningbehoefte binnen de gemeente onderzocht. Op basis hiervan is vastgesteld dat er de komende tien jaar 430 woningen gebouwd moeten worden.
- Vanuit de fysieke leefomgeving wordt ingezet op een gezonde en veilige samenleving. De inrichting van ruimte en gebouwen heeft invloed op de gezondheid van mensen. Een goed ingerichte leefomgeving draagt bij aan een gezondere levensstijl. Ook de impact van Corona heeft bewezen dat gezondheidsopgaven een groter onderdeel van belangenafweging in ruimtelijk beleid dienen te zijn. Zowel fysieke als mentale gezondheid speelt een grote rol als het gaat om ruimtelijke ontwikkeling. We zetten ons dan ook in op het behouden en verbeteren van de goede gezondheidssituatie van onze inwoners. De ruimtelijk inrichting stimuleert onze inwoners (jong en oud) om te bewegen. Sociale cohesie in een buurt speelt een belangrijke rol bij het prettig samenleven, maar voor de leefbaarheid is veiligheid en het onderhoud van de openbare ruimte ook belangrijk.

Wonen en zorg

Passend wonen voor mensen met een zorgbehoefte wordt gezien de vergrijzing een steeds prominenter onderwerp. Er is een woon-zorgbehoefteonderzoek uitgevoerd, waarbij is geïnventariseerd voor welke doelgroepen huisvesting nodig is. Deze huisvesting vergt in sommige gevallen bijzonder bijzondere woongebouwen en in andere gevallen reguliere wooncomplexen, maar met een speciale zorgbehoefte. De uitkomsten van het woon-zorgbehoefteonderzoek zijn gekoppeld aan de woonvisie en worden zoveel mogelijk meegenomen in het woningbouwprogramma. Soms zijn de aantallen zo gering dat er samengewerkt moet worden met buurgemeenten om een passende woonvorm te creëren. Vrijwel alle regiogemeenten hebben een woon-zorgbehoefteonderzoek uitgevoerd, waardoor er invulling gegeven kan worden aan regionale woonoplossingen. Dit kan ertoe leiden dat de gemeente Montfoort voor sommige doelgroepen een regionale huisvestingsopgave vervult. Daarnaast zal voor een deel van onze zorgvragers huisvesting beschikbaar komen bij buurgemeenten. Verder gaan we inwoners helpen om zich voor te bereiden op te maken woonkeuzes gedurende de levensloop. De woonbehoefte verandert gedurende de levensloop, alleen resulteert dit op latere leeftijd meestal niet tot de keuze voor meer passend (kleiner) wonen. Door inwoners hierin voor te lichten en te ondersteunen willen we bevorderen dat passend wonen de norm wordt.

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Centrumgemeente Utrecht biedt al enkele jaren beschermd wonen opvang aan inwoners uit onze gemeente (5 personen) die eigenlijk de gemeente Montfoort zou moeten opvangen. De woningbouwvereniging geeft al enkele jaren aan, dat er woonruimte beschikbaar is, maar het matchen van deze woonruimte met mensen uit beschermd wonen is complex. Dit heeft onder andere te maken met het kleine aantal woningen voor 1 persoonshuishoudens.

Onze regio krijgt van centrumgemeente Utrecht gelden. In de komende jaren blijven de gemeenten in de regio samen optrekken en maken ze met elkaar een begroting voor de regio. De gelden zijn bedoeld om een passend aanbod te ontwikkelen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, met als bedoeling zoveel mogelijk mensen in hun eigen omgeving passende ondersteuning te bieden als dat kan (Beschermd Thuis), en anders zoveel mogelijk in de regio. De Wijk GGZ (van de gemeente Montfoort) maakt onderdeel uit van de begroting. De Wijk GGZ kan de inwoner met een psychische kwetsbaarheid tijdelijke ondersteuning bieden en draagt zorg voor de verbinding tussen het medisch domein (huisartsen, zorginstellingen) het veiligheidsdomein (politie, handhaving) en het sociaal domein (zorginzet, inkomen en wonen). De inzet kan variëren van smal en gericht op het individu, of breed waarbij samenwerking met ketenpartners, zoals de woningbouwvereniging, GGD of maatschappelijk werk nodig is. Daarnaast is het soms nodig te werken aan begrip en draagvlak in de wijk.

In Montfoort ligt de nadruk op het verkrijgen van inzage in de behoefte naar tijdelijke opvang. Hiervoor maken we gebruik van een pilot. De ervaring is dat de groep personen, die een beroep doet op tijdelijke opvang, zeer divers van aard is. Ook de aanleiding waardoor de behoefte aan tijdelijke opvang ontstaat, loopt zeer uiteen. En per groep is het aantal (nog) te klein voor het realiseren van een specifieke voorziening. We streven naar het creëren van kleinschalige tijdelijke opvang die aansluit bij de behoefte. We richten ons voor de komende jaren vooral op beschermd thuis. Daarnaast wordt er een behoefteonderzoek uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau waarmee we in kaart kunnen brengen waar de ondersteuningsbehoefte lokaal en regionaal in Utrecht West ligt. We zien wel al behoefte aan een woonvoorziening voor jongeren met autisme en/of een licht verstandelijke beperking.

Beweegvriendelijke omgeving

We streven ernaar dat de leefomgeving in alle wijken gezond en prettig is. Dat houdt bijvoorbeeld in dat inwoners gemakkelijk van A naar B kunnen zonder al te veel obstakels. Hierbij helpt de aanwezigheid van veilige en goed onderhouden voet- en fietspaden. Ook is het van belang dat er voldoende groen aanwezig is en dat er voldoende aanbod is qua beweegmogelijkheden. Dat betekent zowel de fysieke aanwezigheid van bijvoorbeeld sportvelden of toestellen, maar ook de programmering van activiteiten. Meer informatie hierover kunt u hier vinden.

8 Beleidsknop sociaal economische status

Wat verstaan we onder sociaal economische status?

De sociaal economische status speelt een belangrijke rol bij het model van positieve gezondheid. Kijkend naar het radermodel kan de sociaal economische status van inwoners van invloed zijn op de verschillende raderen en de hulpvraag die gesteld wordt. Financiële problemen zoals armoede en schulden staan vaak ook niet op zichzelf en zijn bepalend voor de mate waarin iemand mee kan doen binnen de samenleving.

Wat is van invloed?

Factoren die invloed hebben op de sociale economische status zijn een verminderde zelfredzaamheid, laaggeletterdheid, afname van de kwaliteit van leven, sociale uitsluiting en mentale en fysieke gezondheid. Dit geldt niet alleen voor de persoon zelf, maar ook voor zijn gezin en omgeving.

Hoe kijkt de gemeente Montfoort hiernaar?

Kijkende naar de waarden gaan we uit van vertrouwen en benaderen we inwoners en partners vanuit een positieve insteek. Inwoners hebben zelf de regie over hun leven, daar waar nodig zal er ondersteuning plaatsvinden om de inwoner mee te kunnen doen naar vermogen, veerkrachtig en (financieel) zelfredzaam zijn. We nemen de problemen van de inwoner niet over, maar faciliteren en stimuleren en activeren. Inwoners die vragen om (tijdelijke) financiële ondersteuning benaderen we vanuit positieve insteek, zonder vooroordelen. De geboden ondersteuning is resultaatgericht, met als uitgangspunt een duurzame oplossing zowel op het gebied van re-integratie, inkomen als schulden. Hierbij zoeken we de verbinding met maatschappelijke partners, onderwijs en het bedrijfsleven.

Ontwikkelingen gemeente Montfoort

Onderwijs

Onderwijs is de sleutel voor de ontwikkeling van een kind én van een samenleving. Een kind dat goed onderwijs krijgt, krijgt kansen voor de toekomst en kan vaak beter meedoen binnen de samenleving. Het onderwijs in de gemeente Montfoort is goed bereikbaar. Voor kinderen die naar het speciaal (basis) onderwijs gaan, is leerlingenvervoer beschikbaar.

Kinderen die op jonge leeftijd een (risico op) achterstand blijken te hebben, kunnen deelnemen aan de voorschoolse educatie. Dit programma is erop gericht om de achterstanden zoveel mogelijk in te lopen. Na de voorschoolse

educatie kunnen kinderen vanaf groep 1 deelnemen aan de vroegschoolse educatie. Dit programma wordt door de scholen aangeboden. Het doel is dat als het kind naar groep 3 gaat, er geen achterstanden meer zijn. Voor wie dit niet haalbaar is, wordt de zorg-structuur binnen de school ingezet. Ouders waarvan de kinderen geen (risico op) achterstand hebben en die niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komen, kunnen gebruikmaken van de regeling voor gemeentelijke peuteropvangtoeslag. Door inzet van deze regelingen kunnen alle peuters naar de kinderopvang met een passend arrangement. Het is goed voor de sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen om zo vroeg mogelijk in contact te komen met andere kinderen

De gemeente zorgt voor voldoende en goede onderwijshuisvesting. Het scholencomplex aan de G. van Damstraat is aan vervanging toe. In 2022 is gestart met de bouw van het nieuwe Kindcentrum. Oplevering van het gebouw is gepland in het najaar van 2023.

Op het gebied van werk en inkomen

Het vorige integraal beleidsplan sociaal domein was vooral gericht op de uitvoering. Dat resulteerde in de omgekeerde verordening waarin naast jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning ook werk en inkomen en schuldhulpverlening zijn opgenomen. Werk en inkomen is door ons uitbesteed aan Ferm Werk. Ferm Werk heeft de omgekeerde toets inmiddels opgenomen in beleid en uitvoering, maar door de vele regelgeving is toepassing van de omgekeerde toets soms ingewikkeld.

Na een initiatief van Montfoort enkele jaren geleden is samen met de SWOM en Ferm Werk lokaal, een lokale en specifieke aanpak voor de zogenaamde C en D groep gestart. Dit is ongeveer 60% van de Ferm Werk doelgroep met grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Daarnaast is samen met Woerden de afgelopen jaren geïnvesteerd in extra aandacht en begeleiding van kwetsbare jongeren tot 27 jaar (JIP: Jongeren in Participatie). Dit laatste wordt waarschijnlijk in de basisdienstverlening van Ferm Werk, dus voor alle vier gemeenten, opgenomen.

Voor de C en D groep was de bedoeling de begeleiding over te hevelen naar de welzijnsinstellingen van de vier gemeenten. De taakstellingsopdrachten van twee gemeenten en verschillen van inzicht in de omvang en de gevolgen daarvan én de coronapandemie hebben deze plannen vertraagd. Eén en ander heeft geleid tot een nieuwe oriëntatie en herontwikkelingsopgave voor de gemeenten en Ferm Werk. In de kadernota 2024 van Ferm Werk staan voornemens om de C en D groep beter te kunnen helpen.

Daarnaast blijven de taakstellingen actueel. Ferm Werk heeft voor zover zij kunnen bezuinigd en de organisatie herschikt. Ook zijn er nog de nodige uitdagingen in verband met nieuwe taken en wetswijzigingen (o.a. Wet Inburgering, Wet SUWI, Arbeidsmarktregio). En ook Ferm Werk is heel direct betrokken bij de uitdagingen die deze tijd van ons allen vraagt.

Op het gebied van schuldhulpverlening

In de in 2020 vastgestelde Nota Armoede/Minimabeleid is aangekondigd dat in 2021 een Beleidsplan Schuldhulpverlening zou worden opgesteld. Op dezelfde wijze als de nota armoedebeleid, dus met vroegtijdige interactieve participatie van alle mogelijke partners én in samenwerking met de Adviesraad Sociaal Domein. Begin 2023 is er nog geen nieuw beleidsplan Schuldhulpverlening. Wel werkt inmiddels de vroegsignalering. Deze nieuwe gemeentelijke taak is in de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2021 (Wgs) opgenomen. Voorheen werd bij ontvangen vroegsignaleringsmeldingen van bedrijven en instanties van betalingsachterstanden en schulden wel gereageerd, maar deze meldingen kwamen zeer incidenteel binnen. Montfoort is aangesloten bij het landelijke convenant Vroegsignalering. Daarbij zijn veel zogenaamde 'vaste lastenpartners' aangesloten. We ontvangen maandelijks meldingen van de zogenaamde 'vaste lasten' partners. Dat zijn de zorgverzekeraars, energieleveranciers, waterbedrijven en woningcorporaties. Zij melden, na een eigen maatschappelijk verantwoorde incasso, via een signaleringssysteem dat sprake is van een betalingsachterstand. De gemeente is dan verplicht contact te zoeken met de betreffende inwoner(s) en schuldhulp aan te bieden. Nadat dit aanbod wordt geaccepteerd, volgt een intake die kan leiden tot een schuldhulpplan. In dit plan, dat in tegenstelling tot voorheen een gemeentelijk besluit is, wordt uitgegaan van een integrale schuldhulpaanpak waarbij nauw wordt samengewerkt met de schuldhulpverlener, de SWOM (het sociaal team en maatschappelijk werk) en bijvoorbeeld de woningcorporatie. Binnen de uitvoering wordt zoveel mogelijk samengewerkt. Bijvoorbeeld door het gezamenlijk afleggen van een huisbezoek door maatschappelijke werk en de schuldhulpverlener. De aanpak qua inhoud en omvang is vanzelfsprekend afhankelijk van individuele situaties. De vroegsignalering moet ervoor zorgen dat inwoners zo vroeg mogelijk worden geholpen en de kans op het snel oplopen van problematische schulden wordt verkleind. De vroegsignalering is onderdeel van een groot aantal wetswijzigingen op het gebied van de schuldenproblematiek.

Kort geleden is de stichting Montfoort-Linschoten Helpt opgericht. Dit is de door de gezamenlijke kerken opgerichte

lokale organisatie SchuldHulpMaatje. Door middel van diverse projecten en praktische hulp wil men mensen in een vroegtijdig stadium bereiken om met getrainde 'maatjes' de zelfredzaamheid van hulpvragers te vergroten en de toenemende schuldenproblematiek terug te dringen. De stichting Montfoort-Linschoten Helpt is een welkome aanvulling en belangrijke samenwerkingspartner voor gemeente en de professionele samenwerkingspartners.

9 Beleidsknop lichamelijke gezondheid en mobiliteit

Wat verstaan we onder lichamelijke gezondheid?

Lichamelijk functioneren betreft het kunnen uitvoeren van dagelijkse lichamelijke activiteiten. Denk hierbij aan lopen, eten, aan- en uitkleden en boodschappentassen dragen. Moeilijkheden hiermee duiden we aan met 'beperkingen'. Deze beperkingen kunnen te maken hebben met horen, zien en mobiliteit. Het zoveel mogelijk onafhankelijk kunnen zijn in de mobiliteit heeft een positief effect op de lichamelijke gezondheid.

Wat is van invloed?

Lichamelijke beperkingen of chronische aandoeningen zijn van invloed op iemands lichamelijke gezondheid. Daarnaast spelen leeftijd en leefstijl een rol.

Hoe kijkt de gemeente Montfoort hiernaar?

Waarden als eigen verantwoordelijkheid en verbinding spelen hier een belangrijke rol. We zorgen ervoor dat de basisgezondheidszorg toegankelijk is en dat inwoners voldoende mogelijkheden hebben om te sporten en bewegen. Het is de verantwoordelijkheid van inwoners om voldoende te sporten en bewegen en daarmee de lichamelijke gezondheid te bevorderen. Zie hiervoor ook de oplegger Nota Gezondheidsbeleid. In verbinding met maatschappelijke organisaties zorgen we voor een voorzieningennetwerk voor diegene die hulp nodig hebben bij het uitvoeren van dagelijkse activiteiten. Doelgroepenvervoer is hier een voorbeeld van.

Ontwikkelingen gemeente Montfoort

Doelgroepenvervoer

Het is de verwachting dat provincie Utrecht in de nieuwe invulling van de Openbaar Vervoer-concessie 2023 prioriteit geeft aan investeringen in 'sterke' lijnen. Hierdoor verbetert het gebruik en de kostendekkingsgraad van het openbaar vervoer, echter het betekent ook een verschraving van het openbaar vervoersaanbod. Voor een deel van de reizigers wordt het lastiger om van het openbaar vervoer gebruik te maken. Zij zijn slecht ter been waardoor een grotere loopafstand tot de halte een probleem is of zij hebben moeite met de snelheid en drukte van het openbaar vervoer. Daar waar het bus aanbod verdwijnt, zal de vraag naar doelgroepenvervoer toenemen. Doel-groepenvervoer -of dat nu de vraagafhankelijke Regiotaxi is, of het route gebonden vervoer zoals leerlingenvervoer- is niet altijd de meest

passende manier van reizen. Regiotaxi is bijvoorbeeld niet passend als iemand tijdsefficiënt wil reizen en het is voor openbaar vervoer reizigers duur.

Provincie Utrecht ontwikkelt (in samenspraak met de gemeenten) voor daar waar geen of beperkt regulier bus aanbod aanwezig is het aanvullend openbaar vervoer. Aanvullend openbaar vervoer is vervoer voor reizigers die geen gebruik kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer (bus)aanbod en die wel zelfstandig kunnen reizen. Een voorbeeld van aanvullend openbaar vervoer naast de Regiotaxi is de buurtbus. Het gebruik van het (aanvullend) openbaar vervoer kan worden gestimuleerd en een meer passend vervoersaanbod voor mensen met een mobiliteitsbeperking kan worden opgebouwd door:

- openbaar vervoersvormen te introduceren die meer geschikt zijn voor mensen met mobiliteitsbeperkingen;
- door lokale, aanvullende, alternatieve vervoersvormen zoals de SWOM-auto, pilot 'Eigenwijs op reis' te stimuleren;
- en door als gemeenten actief openbaar vervoer te stimuleren, o.a. door communicatie en training/begeleiding.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor het sociaal recreatief Wmo-vervoer, het leerlingen-vervoer, vervoer naar Wmo-dagbesteding of naar de jeugdhulpaanbieder. Binnen de U16 + Eemland zoeken we naar een manier waarop dit vervoer in een samenwerkingsverband vormgegeven en aanbesteed kan worden. Daarbij inventariseren we of ook de toekomstige aanbesteding van het leerlingenvervoer kan meelopen in het samenwerkingsverband. Het leerlingen- en jeugdhulp-vervoer wordt in ieder geval tot 31 juli 2024, ongewijzigd uitgevoerd door het bestaande vervoersbedrijf. Omdat er kinderen zijn die met wat ondersteuning zelfstandiger kunnen reizen en daarmee ook de druk op het leerlingenvervoer afneemt, hebben we in de gemeente Montfoort 'Eigenwijs op reis' gestart. Dit project houdt in dat kinderen in de leeftijdsgroep van het voortgezet onderwijs, die dat willen en momenteel gebruik maken van het leerlingenvervoer, worden begeleid in het leerproces richting zelfstandig reizen.

Ons doel is Wmo-vervoer bieden aan onze inwoners die daarop aangewezen zijn, oftewel dit vervoer nodig hebben om zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren. Het Wmo-vervoer moet toegankelijk voor de doelgroep, betaalbaar en duurzaam zijn en goed aansluiten op het openbaar vervoer en aanvullend openbaar vervoer in de provincie Utrecht. De samenwerking met de 22 gemeenten zal hier een productief kader vormen om dit te realiseren.

10 Inburgering

Een groep die het op veel levensgebieden lastig heeft, en daarom apart wordt genoemd, zijn statushouders en asielzoekers. Zij zijn hun land ontvlucht en hebben vaak veel meegemaakt. Dit kan leiden tot trauma's en een laag vertrouwen in anderen. In Nederland is alles anders: cultuur, sociale omgeving, taal, de hulpverlening.

Het is voor deze mensen ingewikkeld om verbinding te zoeken met de samenleving. Om dit snel en zo goed mogelijk te laten verlopen is per 1 januari 2022 de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. Deze wet geldt voor vanaf 1 januari 2022 in Nederland gevestigde statushouders en is van toepassing op (asiel)statushouders en hun na-reizigers en op gezins- en overige migranten. Statushouders zijn vluchtelingen die een verblijfstatus hebben gekregen. Volgens de wet zijn gemeenten verantwoordelijk voor onder andere het taalonderwijs dat deel uitmaakt van het inburgeringstraject. Daardoor heeft de gemeente de regie over het inburgeringsproces van de statushouder en de gezinsmigrant.

De vier Ferm Werkgemeenten hebben de regietaak en een deel van de uitvoering neergelegd bij Ferm Werk. Bij de uitvoering hebben ook de lokale partners een belangrijke taak. Een inburgeringstraject loopt zo'n 3 jaar en bestaat uit een aantal onderdelen die gevolgd moeten worden. De inburgering start al voordat de statushouder in Montfoort woont. Na de koppeling van de statushouder aan de gemeente vindt een 'brede intake' plaats. Vooraf aan deze brede intake maakt de inburgeraar een leerbaarheidstoets. In de brede intake wordt met de inburgeraar gesprekken gevoerd om zicht te krijgen op hun achtergrond. Daarna wordt een Plan Inburgering en Participatie (PIP = een beschikking) opgesteld. Daarin wordt de keuze gemaakt voor een leerroute. Tegelijkertijd start de maatschappelijke begeleiding door Vluchtelingenwerk. De gemeenten ontvangen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Een deel van die middelen gaan naar Ferm Werk voor de aan hen opgedragen regie-, beleids- en uitvoeringstaken. Een ander deel is bestemd voor de uitvoering van de inburgeringstaken door lokale partners. Voor de onderwijstrajecten die de inburgeraars moeten volgen is er een bekostiging per statushouder. Deze onderwijstrajecten zijn regionaal ingekocht.

De statushouders die de afgelopen jaren in Montfoort zijn gehuisvest vallen niet onder de nieuwe wet. Een deel van deze statushouders heeft een uitkering levensonderhoud op basis van de Participatiewet en wordt door Ferm Werk ondersteund in hun weg naar participatie en werk. Er is voor een beperkte groep statushouders met een relatief kleine afstand tot betaald werk gekozen voor extra begeleiding, vergelijkbaar met de inzet op grond van de nieuwe Wet inburgering. Dit ten laste van de niet bestede middelen voor de Inburgeringswet 2013.

11 Zorggebruik

Wat verstaan we onder zorggebruik?

Hierbij gaat het om het gebruik van Jeugdhulp en de Wmo én de mate waarin inwoners ervaren dat de geboden zorg het gewenste effect heeft. Een stapeling van voorzieningen geeft een indicatie van de (soms veelzijdige) problematiek waarmee huishoudens te maken hebben.

Hoe is de (toegang tot) zorg in Montfoort geregeld?

Welzijn

De lichtste vorm van 'zorg' is welzijn. Welzijn is eigenlijk geen zorg. Het is het 'gewone' leven en bijna iedereen maakt hier gebruik van. Niet omdat je een probleem hebt, maar juist omdat je gezond wilt blijven (sporten) of niet eenzaam wilt worden. Soms is welzijn wel voor een bepaalde groep, bijv. sporten voor mensen met een beperking of bingo voor 75-plussers. Juist omdat het voor iedereen is en het niet iets speciaals is, er zelf gekozen is om op deze manier je vrije tijd in te vullen en inwoners hier vaak een groot deel van hun leven doorbrengen, verhoogt welzijn het gevoel van welbevinden en kan het ook goed ingezet worden als 'zorg' of onderdeel uitmaken van het zorgplan.

Voorliggende voorzieningen/algemene voorzieningen

Een voorliggende voorziening wordt ingezet bij een probleem en heeft voorrang boven de inzet van een maatwerkvoorziening. Deze hulp wordt gegeven door vrijwilligers of mantelzorgers en is vaak ook in te zetten zonder tussenkomst van een professional. Hier schuilt ook een risico in. Lokale teams weten soms niet wie er allemaal actief zijn binnen het gezin of bij een inwoner als zij hulp gaan verlenen. De ervaring van inwoners met voorliggende voorzieningen is zeer goed te noemen. Over het algemeen worden ze hoger gewaardeerd dan de inzet van hulp via een professional. Ook met de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers moeten we zuinig zijn. Los van het feit dat het aanbod van vrijwilligers steeds schaarser wordt, neemt het risico op overvraging van vrijwilligers en mantelzorgers toe.

Een voorbeeld van een voorliggende voorziening is 'Handje Helpen'. Voorbeelden van laagdrempelige algemene voorzieningen zijn het DoeMeeHuis, de nieuwe bibliotheekvoorziening en een laagdrempelige opvang voor mensen met beginnende dementie.

Lokale teams

Als een inwoner professionele hulp nodig heeft, kan hij terecht bij (een van) onze lokale teams. Voor jeugdhulp bij het jeugdteam en voor maatschappelijke ondersteuning bij het sociaal team van de SWOM. Het jeugdteam Montfoort is de lokale toegang voor professionele jeugdhulp in onze gemeente. Ouders en jeugdigen kunnen rechtstreeks contact opnemen met het jeugdteam met vragen over opvoeden en opgroeien. Het jeugdteam geeft informatie en advies en begeleidt zelf gezinnen binnen de grenzen van de eigen capaciteit en deskundigheid van het team.

Het sociaal team van de SWOM is de lokale toegang voor maatschappelijke ondersteuning. Inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn of niet goed mee kunnen doen in de maatschappij kunnen via het sociaal team van de SWOM een beroep doen op ondersteuning vanuit de Wmo. Ondersteuning kan bestaan uit een vervoersvoorziening, rolstoel, dagbesteding, maatschappelijke opvang, individuele begeleiding, respijtzorg, hulp bij het huishouden of een woonvoorziening zoals een traplift. De wijze van ondersteuning bestaat uit een algemene of een individuele voorziening.

Bij een hulpvraag van een inwoner waarbij het vermoeden is dat de hulpvraag betrekking heeft op zowel de Jeugdwet als de Wmo wordt er gezamenlijk een intake gedaan en wordt er naar een integrale oplossing gezocht. Dit kan in sommige situaties ook uitgebreid worden naar de participatie, schuldhulp of zelfs wonen.

Het komt voor dat door de afbakening van wetten en regels creatief gezocht moet worden naar oplossingen voor de inwoner. Hierbij komt duidelijk naar voren dat we in Montfoort werken vanuit het met de inwoner te bereiken resultaat. Niet star werken vanuit de regel van de wet maar vanuit de geest van de wet (de bedoeling).

Het Jeugdteam en de SWOM werken naast met elkaar ook intensief samen met Ferm Werk, schuldhulpverlening, Vluchtelingenhulp, kinderopvanginstellingen, scholen, huisartsen en andere belangrijke partners.

Het is belangrijk dat de professional naast de inwoner gaat staan om samen met hem naar de problematiek en mogelijke oplossingen te kijken. Daarnaast moet de professional over voldoende kennis van de huidige maatschappij beschikken. De wereld om ons heen verandert snel, professionals moeten hierin mee kunnen bewegen om de inwoners te kunnen begrijpen.

Maatwerkvoorziening

Soms is de hulpvraag zo complex dat er gecontracteerde hulp ingeschakeld moet worden van een aanbieder. Met de gemeenten Woerden, Oudewater en De Ronde Venen hebben we veel aanbieders die werkzaam zijn in de regio gecontracteerd, zodat onze lokale teams samen met de inwoner de best passende aanbieder kan zoeken. Het lokale team maakt met de inwoner en de aanbieder afspraken. Het uitgangspunt is dat deze hulp tijdelijk en doelgericht is en dat inwoner na een tijdje weer zelf verder kan.

Wat is van invloed?

Op het gebruik van jeugdhulp is een drietal maatschappelijke trends van invloed, te weten: prestatiedruk op scholen, (problematisch) gebruik social media en echtscheidingen. COVID-19 heeft negatief bijgedragen aan deze trends. Voor het beroep op Wmo spelen de ambulantisering van de GGZ, vergrijzing (met eenzaamheid en dementie) en het abonnementstarief. Vóór 2019 betaalden inwoners een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor voorzieningen vanuit de Wmo. Dat kon bij gebruik van meerdere voorzieningen oplopen tot een fors bedrag. Wie meer inkomen had, betaalde ook meer. Vanaf 2019 is het abonnementstarief ingevoerd: inwoners betaalden per vier weken een eigen bijdrage van € 17,50,-. Vanaf 2020 betaalt iedere inwoner per maand € 19,-, onafhankelijk van inkomen, vermogen of het gebruik van meerdere voorzieningen. Dat maakt dat inwoners, met een hoger inkomen of vermogen, makkelijker gebruik maken van Wmo-voorzieningen.

Hoe staat de gemeente Montfoort ervoor?

We zien verhoudingsgewijs de kosten harder stijgen dan het aantal cliënten. Problematiek in gezinnen / huishoudens wordt complexer en ingezette zorg specialistischer en intensiever. Binnen de Jeugdwet is sprake van een toename van het gebruik van GGZ-behandeling (en diagnostiek), voornamelijk in de basisschoolleeftijd. Daarnaast maken relatief veel jongeren in toenemende mate gebruik van zeer specialistische GGZ-zorg. Binnen deze trajecten wordt dikwijls (alleen) op het individu ingezoomd, terwijl het probleem en de oplossing hiervan (ook) bij het gezin, het netwerk of de samenleving ligt.

Daarnaast blijft het ondanks de inspanningen van de inkooporganisatie Inkoop en Monitoring Utrecht West, de gemeente en het jeugdteam lastig om grip te krijgen op de externe verwijzers, zoals huisartsen, specialisten en gecertificeerde instellingen. Hierdoor worden wij geconfronteerd met ingezette zorgtrajecten die niet altijd aansluiten op de visie die de gemeente Montfoort heeft op passende ondersteuning.

Op grond van de Wmo 2015 is er sprake van een significante toename van de vraag naar (specialistische) begeleiding, dagactiviteiten en hulp bij het huishouden vanuit de Wmo. Daarbij zien we een toename van het aantal jongvolwassenen dat zelfstandig woont met een forse begeleidingsvraag (o.a. na de overgang van Jeugdwet naar Wmo bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar). Huisvestingsproblematiek van jongeren/jongvolwassenen is groot.

De vraag naar woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen is redelijk stabiel. Ook hierop is als gevolg van de vergrijzing in de toekomst een stijging te verwachten. Gemeten clientervaring is, zowel voor jeugdhulp als Wmo, over het algemeen positief te noemen. In de gemeente Montfoort ontvangen, ten opzichte van het landelijk gemiddelde, relatief minder inwoners zorg uit de Wet langdurige zorg (Wlz). Van de inwoners met Wlz zorg woont een steeds groter aantal thuis, dit is meer dan het landelijk gemiddelde (30%). Meer dan het landelijk gemiddelde, maken inwoners van Montfoort gebruik van wijkverpleging.

Waar zetten we op in? - Speerpunten

Naast het beïnvloeden van de middenblauwe raderen van het radermodel, kunnen nog drie minder inhoudelijke of beleidsmatige sturingsopties worden aangegrepen om het raderzorggebruik positief te beïnvloeden. Met het beschrijven van de drie sturingsopties worden de volgende speerpunten benoemd.

Werken vanuit de omgekeerde toets.

Onze inwoners worden geholpen vanuit de omgekeerde toets. De omgekeerde toets staat voor werken vanuit het effect. Dit betekent dat samen met de inwoner het te bereiken effect wordt omschreven. Omdat de inwoner zich vaak meldt met een oplossing, bemoeilijkt dat het uitvragen van het te bereiken effect. We ondersteunen de inwoner bij het omgekeerd denken. Daarbij hebben we aandacht voor aansluiting op de leefwereld van de inwoner en zoeken we de verbinding. SWOM, jeugdteam en Ferm Werk hebben een ambassadeur van de omgekeerde toets. Dit zijn uitvoerders, die de trainingen omgekeerde toets hebben gevolgd en de methodiek bij alle medewerkers onder de aandacht blijven houden. Het is van belang dat ketenpartners (zoals huisartsen, woningstichting, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, leerplicht, vluchtelingenwerk) weten dat we in het sociaal domein de omgekeerde toets als uitgangspunt gebruiken. We onderzoeken hoe we onze ketenpartners mee kunnen krijgen in het denken vanuit het te bereiken effect.

De Montfoortse zorg, onderwijs en ondersteuning moet integraal vormgegeven worden.

Dat kan alleen als de verschillende partners intensiever gaan samenwerken en meer preventief gaan inzetten. Dit moet er ook aan bijdragen dat inwoners met (complexe) problematiek tijdig de juiste zorg krijgen (vroegsignalering).

- Intensieve samenwerking tussen de loketten die toegang geven tot het sociaal domein. De samenwerking tussen de lokale teams is verstevigd. Er is door het college besloten dat de lokale teams aantoonbaar moeten streven naar meer samenwerking en een integrale aanpak bij domein-overstijgende problematiek. Dit heeft een positief effect op de dienstverlening aan onze inwoners. Daarom willen we hierin nog een stap maken. Mocht de hulpvraag betrekking hebben op zowel de Jeugdwet als de Wmo, dan wordt er door het jeugdteam en de SWOM een gezamenlijke intake gedaan. Dit betekent dat de toegangen sociaal domein naar één toegang wordt omgevormd bij loket-overstijgende vragen.
- Intensieve samenwerking tussen het jeugdteam en de huisartsen. De huisartsen mogen jongeren en gezinnen verwijzen naar jeugdhulp; dit is een wettelijke verwijzingsroute. Om ervoor te zorgen dat onze inwoners de best passende zorg krijgen en grip op deze verwijsstroom te houden, wordt er intensief samengewerkt tussen het jeugdteam en de huisartsen.
- Intensieve samenwerking tussen het jeugdteam en de scholen. Tot november 2021 werd de jeugdhulp op scholen verleend door zorgaanbieders (onderwijszorgarrangementen). Deze hulp is overgenomen door het jeugdteam. De onderwijszorgarrangementen zijn relatief duur. Daarnaast waren er veel doorverwijzingen naar de gespecialiseerde (en dure) zorg van deze aanbieders. Het jeugdteam is in veel gevallen bekend met het gezin en betrokken bij de hulp aan het gezin. Het is dan meer passend dat zij ook hulpverlening bieden aan de jongere op school.
- Het is van belang om in te zetten op een goede start van kinderen. Problemen die al aanwezig zijn tijdens de zwangerschap nemen vaak in complexiteit toe als het kindje geboren is. Om dit te voorkomen werkt het jeugdteam intensief samen met verloskundigen en het consultatiebureau van GGDrU. Het project Kansrijke Start ondersteunt hierin. Daarnaast is het jeugdteam in samenwerking met het consultatiebureau de pilot intensivering verbindende jeugdgezondheidszorg (JGZ) gestart. Dit houdt in dat een JGZ-consult ingezet wordt als groepsconsult, waardoor ouders steun en hulp bij elkaar kunnen zoeken. De resultaten van de pilot zijn goed. Ouders zijn tevreden over het groepsconsult en er zijn contacten ontstaan waarin ouders de problemen waar ze tegenaan lopen met elkaar bespreken. Daarnaast voert het jeugdteam de coördinatietaken van de vve (voor- en vroegschoolse educatie) uit. Ook hierdoor is het jeugdteam vroegtijdig betrokken bij gezinnen waar problemen zijn ten aanzien van de ontwikkeling van het kind. We willen dat deze intensieve samenwerking wordt voortgezet.

Meer en betere samenwerking tussen betaalde zorg en voorliggende voorzieningen. De zorg wordt verder afgeschaald/genormaliseerd.

Er zijn nog steeds teveel mensen die gebruik maken van te zware zorg en dit voor te lange tijd doen. Met name de groep hoogopgeleiden is hierin oververtegenwoordigd. Om het tij te keren wil Montfoort steeds meer de beweging naar boven maken (zie afbeelding onderaan dit hoofdstuk). Hiervoor worden de volgende acties uitgevoerd:

- Het jeugdteam begeleidt zelf gezinnen met complexe problemen, waaronder problemen op het gebied van veiligheid, (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling (in het vrijwillig kader). Hierbij werkt het jeugdteam nauw samen met de instanties in de jeugdbeschermingsketen en de politie. Een aantal jaren

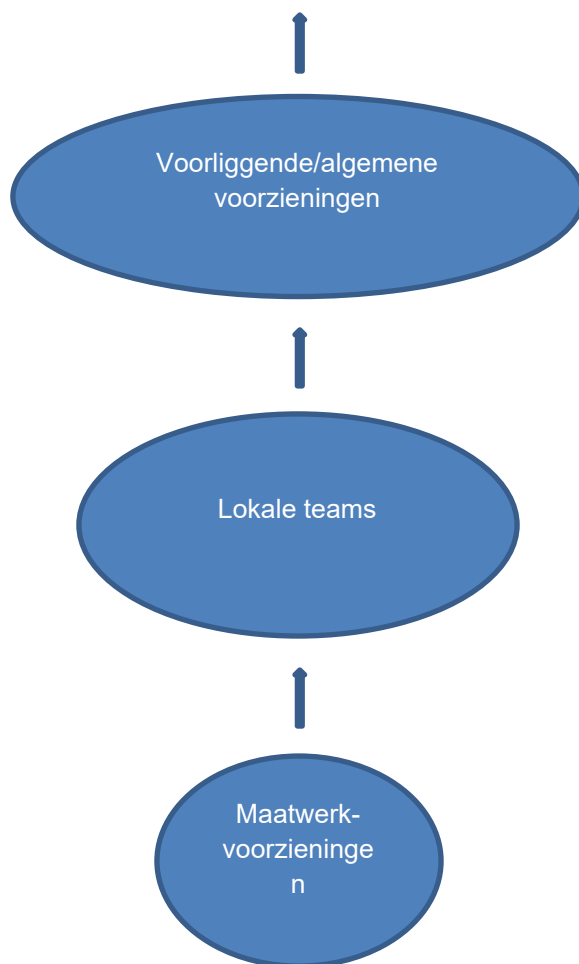
geleden werd dit nog door (Samen Veilig Midden Nederland) SAVE gedaan. Deze brede taakinvulling beperkt het aantal verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp en maakt het voor de betrokken instanties zoals Veilig Thuis en de Gecertificeerde Instellingen mogelijk om zo kort mogelijk te werken in een gedwongen kader. Hierop aansluitend nemen we deel aan Bescherming in Beweging.

- Er wordt met grote regelmaat een vrijwilliger ingezet voor maatschappelijke ondersteuningsvragen. Er zijn ook jeugdigen en gezinnen met een hulpvraag die door vrijwilligers beantwoord kan worden. Dit gebeurt wel al, maar niet zo vaak. Vrijwilligers komen vanuit verschillende organisaties. Het is belangrijk dat er een goede match gemaakt wordt en dat de vrijwilligers goed begeleid worden. De welzijnstak van de SWOM kan hierin een faciliterende rol spelen.
- Het voorveld van professionele hulp (het sociaal team van de SWOM en het jeugdteam van De Thuisbasis) is sterk en zou nog meer versterkt kunnen worden. Dit is nodig om nog meer inwoners lokaal te helpen, nog beter de transformatiedoelen te bereiken en de kosten te doen laten afnemen (door minder grote inzet zwaardere zorg). Hiervoor is wel lokale capaciteit nodig. Deze ontwikkeling sluit aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Lokaal profiteren we al een tijd van deze werkwijze. De komende tijd zal landelijk onderzocht worden hoe groot de meerwaarde is van stevige lokale (jeugd)teams en wat de randvoorwaarden hiervoor zijn. De verwachting is dat andere gemeenten op termijn ook zo gaan werken.
- Sinds een aantal jaren zijn er jongerenwerkers in de gemeente Montfoort actief. Jongerenwerkers focussen zich op de begeleiding van jongeren van 10 tot 23 jaar die steun nodig hebben bij het volwassen worden. Daarbij werken jongerenwerkers met diverse partners samen, zoals ouders, scholen, het jeugdteam en politie. Jongerenwerkers spreken de taal van jongeren en van de buurt, stimuleren hun persoonlijke én sociale ontwikkeling, behartigen hun belangen en geven grenzen aan. De nadruk komt voor jongerenwerkers steeds meer te liggen op vraaggericht werken in plaats van aanbodgericht werken. Jongerenwerkers kennen de jongeren, de ouders en de scholen en weten aan te sluiten bij de leefwereld van de jeugd. De kracht van het jongerenwerk is dat de professionals in staat zijn om kwetsbare jongeren te bereiken, te helpen met het ontwikkelen van talenten en langdurige relaties met hen aan te gaan. Jongerenwerkers spelen een prominente rol bij het voorkomen van problemen, zoals schooluitval, werkloosheid, overlast, uitsluiting en radicalisering.
- Mantelzorg is voor veel inwoners met een geestelijke of lichamelijke beperking van groot belang om zelfstandig te kunnen blijven. Naast veel partners die met regelmaat mantelzorger zijn voor hun partner ligt dit ook vaak bij kinderen, vrienden en buren. Om de mantelzorger te helpen is er het steunpunt mantelzorg. Daarnaast krijgen mantelzorgers eens per jaar een attentie voor hun inzet. De komende tijd wordt nagedacht over een andere inzet van beschikbare middelen voor het daadwerkelijk ontlasten van de mantelzorgers. Er valt te denken aan een vrij te besteden indicatie voor een aantal dagen dagbesteding, inzet van vrijwilligers overdag bij de zorgvrager, een respijtzorg locatie of incidenteel inzet van hulp bij de mantelzorger. Deze ondersteuning komt dan in plaats van de mantelzorgwaardering.

Welzijn in de breedte van de gemeente Montfoort.

- Welzijn ontstaat grotendeels in de samenleving en is veelal een reactie op een behoefte van inwoners. Dit houdt in dat welzijn ook overal in de samenleving te vinden is, zoals bijvoorbeeld bij sportverenigingen, buurthuizen, scholen en kerken.
- De SWOM is al langere tijd het middelpunt als het om welzijnsactiviteiten gaat. Zij hebben daarvoor vele vrijwilligers die de activiteiten ondersteunen. We zien echter dat het centreren van welzijnsactiviteiten het risico oplevert dat de welzijnsactiviteiten niet meer volledig aansluiten bij de behoefte van de samenleving. Ook merken we dat organisaties buiten de SWOM niet altijd in staat zijn om voldoende vrijwilligers te bereiken voor het realiseren van activiteiten.
- Door de SWOM een meer faciliterende en ondersteunende rol te laten vervullen binnen welzijn, worden de initiatieven weer meer van de samenleving. Daarbij kan welzijn van de SWOM ook faciliterend zijn in het werven van vrijwilligers voor welzijnsinitiatieven.
- De SWOM kan zich dan meer richten op ondersteunende activiteiten die niet door de samenleving zelf worden opgepakt, maar waar wel een ondersteuningsbehoefte voor is.

12 Meedenken en onderzoeken

Adviesraad sociaal domein

De Adviesraad Sociaal Domein Montfoort bewaakt of iedereen uit de gemeente Montfoort mee kan doen. Zij zijn er voor alle inwoners van de gemeente Montfoort. De Adviesraad legt verbinding tussen de inwoner naar de beleidsmakers en uitvoerders. Over de bevindingen van de adviesraad brengen zij gevraagd en ongevraagd advies uit aan het college van burgemeester en wethouders.

Gratis onafhankelijke cliëntondersteuning

Een ander aspect van de ondersteuning is de gratis onafhankelijke cliëntondersteuning. Inwoners met een zorgvraag kunnen vanaf het moment dat zij zich melden bij de toegang gebruik maken van de cliëntondersteuning via MEE. De ondersteuning kan bijvoorbeeld bestaan uit het juist formuleren van de zorgvraag of het organiseren van de juiste hulp of het helpen bij een gesprek met de gemeente of een zorgaanbieder. Helaas wordt er weinig gebruik gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning. Daarom gaan we onderzoeken of de behoefte hieraan groter is dan het gebruik en hoe dit dichterbij elkaar kan komen.

Ervaringsdeskundigen

Ervaringsdeskundigen zijn mensen die op basis van persoonlijke en collectieve ervaringskennis in staat zijn deze kennis, in welke vorm dan ook, door te geven aan anderen. Ervaringsdeskundigen vormen vaak een voorbeeld voor inwoners door de manier waarop zij met vergelijkbare problemen en levenssituaties zijn omgegaan. Ze kunnen verbinden naar activiteiten in de wijk die bijdragen aan maatschappelijke participatie en kunnen als cliëntondersteuner de wegwijzer vormen in het complexe zorgsysteem. Vaak hebben ze ook wel de functie als waakvlamcontact. Zij nemen hiervoor de tijd, oordelen niet en hebben geen plan dat ze moeten realiseren. Zij hoeven ook niet – zoals professionals – direct resultaat te boeken. Ervaringsdeskundigen kunnen helpen de kloof te dichten tussen inwoner en instellingen naar meer leefwereld en minder systeemwereld. Ook zijn ervaringsdeskundigen meer aangehaakt bij de informele zorg en daardoor meer geneigd om aansluiting te zoeken bij hulp en steun van vrienden, burens en de wijk. Dit biedt meer rijkheid aan mogelijkheden in de toegang.

In de gemeente Montfoort wordt nog niet (actief) gebruik gemaakt van ervaringsdeskundigen. Yeph en SVMN maken wel gebruik van ervaringsdeskundigen. Yeph doet dat via een netwerk van ouders, jongeren en professionals met persoonlijke ervaring in de jeugdhulp. Dit netwerk heeft een toetsende en adviserende rol in de transformatieopdracht. SVMN heeft een team van cliënt-ambassadeurs. Dit zijn oud-medewerkers en mensen die zelf ervaring

hebben opgedaan met jeugdzorg. Zij organiseren bijeenkomsten voor cliënten zoals pizza-avonden voor jongeren, reflectiebijeenkomsten en loepsessies. Ook ondersteunen zij de cliëntenraad waar nodig. Als cliënten vragen hebben over de samenwerking met hun medewerker SAVE of Veilig Thuis Utrecht, kunnen zij voor ondersteuning terecht bij de cliëntambassadeurs. Naast een cliëntenraad heeft SVMN ook een cliëntenpanel. Dit is een groep cliënten en ex-clieñten van Veilig Thuis Utrecht en SAVE Jeugdbescherming.

Cliënttevredenheid

Samen met de Adviesraad Sociaal Domein is gekeken hoe het monitoren van de cliënttevredenheid nog verder te verbeteren is. Hierin is al een stap gezet door de cliëntervaring niet meer jaarlijks, maar continu te monitoren. Daarnaast zijn de kwantitatieve cliëntervaringsonderzoeken uitgebreid met interviews om nog beter in beeld te krijgen hoe inwoners de Wmo-hulp en jeugdhulp ervaren hebben en wat beter kan.

Hoe staat de gemeente Montfoort ervoor?

Tegenwoordig wordt veel onderzocht, hiermee is na te gaan of het beleid de gewenste impact maakt. Bij de evaluatie van deze beleidsnota zal hiernaar gekeken worden. Hiervoor maken we gebruik van de gezondheidsmonitors van de GGD, de leefbaarheidsmonitor, het onderzoek van Platform31, Statistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek. We vinden belangrijk dat hiermee getoetst wordt of we de volgende doelstellingen bereikt hebben:

- Meer mensen zetten zich in als vrijwilliger.
- Minder jongeren drinken alcohol en jongeren drinken minder alcohol.
- Minder volwassenen hebben overgewicht.
- Minder volwassenen roken.
- Meer jongeren en volwassenen halen de beweegnorm.
- Meer jongeren ervaren een goede mentale gezondheid.
- Het aantal ouderen dat zich eenzaam voelt neemt niet toe.
- De eenzaamheid onder jongeren wordt verminderd.
- Inwoners wonen in een gezonde en prettige leefomgeving.
- Meer inwoners hebben duurzaam betaald werk of participeren naar vermogen.
- Minder mensen ervaren financiële belemmeringen om mee te doen in de samenleving.
- Meer kinderen die gebruikmaken van het leerlingenvervoer zullen (meer) zelfstandig reizen van en naar school.

Bijlage 1: Jaarlijks uitvoeringsprogramma integraal beleidsplan sociaal domein in relatie tot de jaarlijkse begroting en de lange termijn-agenda van de raad

Jaar: 2023

Programmaonderdeel 2.02: Openbare Orde en Veiligheid			
Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen vanuit de begroting?	Interventies vanuit het integraal beleidsplan sociaal domein	Raadsbesluit, Raadsinformatiebrief of raadsplanning?
Verder verbeteren van de samenwerking tussen zorg en veiligheid.	De problematiek met inwoners die zowel zorg als veiligheid raken moeten in een zo vroeg mogelijk stadium (vroegsignalering) via een meer integrale benadering worden aangepakt. Bij deze integrale benadering worden zowel de interne organisatie (o.a. sociaal domein) als met onze externe partners (o.a. politie, Cazas Wonen, SWOM en Ferm Werk) betrokken.	Samenwerking met Veiligheid.	Staannd beleid in uitvoering.
Het alcoholgebruik (onder jongeren) en het drugsgebruik terugdringen.	Middels een programma de aanpak van drugs - en alcoholgebruik door jongeren terugdringen. Het programma kent zowel een preventieve- als een repressieve aanpak. De (para commerciële) horeca wordt hier nauw bij betrokken.	Vanuit monitor GGD	Staannd beleid in uitvoering.
Programmaonderdeel 3.07: Ruimtelijke ontwikkeling en wonen			
Een duidelijke toewijzing van (sociale) huurwoningen aan onze inwoners met aandacht voor toewijzing aan kwetsbare doelgroepen.	Besluitvorming op en uitvoering van Huisvestingsverordening.		Ja, de Huisvestingsverordening is meegenomen in de LTA (tweede kwartaal 2023).
Programmaonderdeel 4.01: Onderwijs			
De jeugd ontwikkelt zich optimaal naar hun talenten en hun leerweg is zo ononderbroken mogelijk; dreigende voortijdige schooluitval wordt vroegtijdig gesignaleerd en hulp is laagdrempelig beschikbaar.	We monitoren, actualiseren en indien wenselijk verbeteren bestaande afspraken met lokale en regionale instellingen en overheden; daarbij wordt ook de bekendheid van de toegang en toegankelijkheid bij instellingen en inwoners (ouders) verbeterd.	We stimuleren dat scholen vaker gaan inzetten op de mentale gezondheid van jongeren door middel van weerbaarheidsprojecten, mindfulness, omgaan met stress en meditatie. Wordt besproken in Lokale Educatieve Agenda (Schoolbesturenoverleg).	Raadsvoorstel: niet van toepassing
Onderwijs- en kinderopvangvoorzieningen zijn bereikbaar en toegankelijk voor alle kinderen en de gemeente	We bieden vve aan voor kinderen die dit nodig hebben. De JGZ (consultatiebureau) beoordeelt of peuters hiervoor in aanmerking komen aan de hand van	'Eigenwijs op reis' zal blijven ingezet worden voor het leerlingenvervoer.	Staannd beleid in uitvoering.

zorgt voor goede en voldoende huisvesting voor onderwijs.	de doelgroepcriteria die zijn vastgesteld door de gemeente.		
Alle kinderen hebben toegang tot goede opvang. Peuters met een mogelijke (taal)achterstand goed voorbereiden op de basisschool en ervoor zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen. Basisonderwijs sluit aan op voor- en vroegschoolse educatie (vve) programma's.	Het aanbieden van peuteropvangtoeslag voor peuters waarvan de ouders niet in aanmerking komen voor Kinderopvangtoeslag. De toeslag wordt door de kinderopvanginstelling direct verrekend, zodat ouders het niet voor hoeven te schieten.		Staan beleid in uitvoering.
Om meer gelijke kansen voor kinderen te bieden biedt gemeente ondersteuning richting startkwalificatie, duurzame zelfredzaamheid en participatie aan jongeren in een meer kwetsbare positie door het bieden van vormen van onderwijs en/of vormen van werk (verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt).	We werken actief mee aan initiatieven om jongeren naar een startkwalificatie en duurzaam werk of arbeidsparticipatie te begeleiden, continueren het taalonderwijs voor vluchtelingenkinderen en ontheemden die in Montfoort verblijven, participeren in VMBO on stage en zijn actief in de REA, RBL en de regionale ambities om onderwijs en jeugdhulp en jeugdzorg beter met elkaar te verbinden.	Goede Start: Onderzoeken hoe we de samenwerking tussen de al bestaande partijen kunnen versterken: GGD, jeugdteam, schuldhulpverlening en SWOM (en eventueel andere partijen die betrokken moeten zijn), zodat er zo vroeg mogelijk passende hulp ingezet kan worden.	Staan beleid in uitvoering.
Een verbetering van het bewegingsonderwijs in het primair onderwijs.	Er is een pilot verbetering bewegingsonderwijs in het primair onderwijs gestart door Stichting Beheer Sporthallen Montfoort en Linschoten van vakdocenten met gebruikmaking van vitaliteits- en/of NPO middelen.		Staan beleid in uitvoering als pilot. Na evaluatie in 2025 eventueel raadsvoorstel voor toekomst.
Realisatie van een 'Kindcentrum' ter vervanging van het scholencomplex aan de G. van Damstraat.	In 2022 is gestart met de bouw van het nieuwe Kindcentrum. Oplevering van het gebouw is gepland in het najaar van 2023. Tegelijk met de ontwikkeling van het nieuwe Kindcentrum ondersteunen we initiatieven voor een campusidee.	Campusidee is eerder omarmd. Concrete uitvoering is nog te ontwikkelen.	Is nog niet opgenomen in planning.
Programmaonderdeel 4.02: Sport			
Sport meer integraal benaderen in combinatie met volksgezondheid en preventie. En meer (sportieve) activiteiten ontplooiën met als doel stimuleren van beweging, voorkomen van ongezond gedrag en verminderen	a) We voeren het Vitaliteitsakkoord 1.0 en 2.0 uit en actualiseren deze wanneer nodig. b) Met de gelden die we ontvangen vanuit de landelijke sport- en preventieakkoorden wordt samen met 'het veld' overeenkomstig de		Ja, De QR-fit- en beleefroute is meegenomen in de LTA (eerste kwartaal 2023). Raadsvoorstel maart 2023. Herijking Vitaliteitsakkoord in Q2

instroom in het sociale domein.	voorwaarden van het Rijk uitvoering gegeven aan het Vitaliteitsakkoord. Hierin is ook een afsprakenlijst met maatschappelijke partners over de onderwerpen, sport, bewegen, volksgezondheid, preventie en inzet buurtsportcoach opgenomen. De rijks gelden zijn verzekerd tot en met 2023. c) In overleg met de sportverenigingen en buurtsportcoaches ervoor zorgdragen dat het Vitaliteitsakkoord zodanig wordt geïnstitutionaliseerd dat de uitvoering structureel wordt.		2023. Raad wordt hierover geïnformeerd.
Programmaonderdeel 4.03: Kunst en cultuur (en erfgoed)			
De nieuwe bibliotheekvoorziening als een laagdrempelige en vrij toegankelijke plek in de kernen Linschoten en Montfoort om te leren, kennis te delen, te ontmoeten en te ontwikkelen.	Het realiseren van een bibliotheekvoorziening gecombineerd met een welzijnscomponent.		De raad wordt door middel van RIB's meegenomen in de ontwikkeling hiervan.
Programmaonderdeel 5.01 Participatiewet, 5.02 Wmo en 5.03 Jeugd			
De zorgvraag van de inwoner is leidend en de regelgeving binnen het sociaal domein is dienend.	Werken vanuit de bedoeling en het blijven stimuleren van het toepassen van de omgekeerde toets.		Staan beleid in uitvoering. Is voorts onderdeel van de Kaderbrief Ferm Werk 2024 en de zienswijze van de raad op de Meerjarenbegroting Ferm Werk 2024(juni 2023).
Duurzame zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie voor alle inwoners (bestaanszekerheid).	De ondersteuning die wij en onze partners inzetten is gericht op het duurzaam vergroten van de zelfredzaamheid en participatie. Hiervoor richten we ons op het oplossen van de oorzaak van de ondersteuningsvraag.	Armoedebeleid is geïntensiveerd, o.a. met SWOM en SHV. Vroegsignalering is in januari 2023 begonnen.	Na tussenevaluatie medio 2023 RIB en/of raadsvoorstel.
Ook mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt doen mee.	We hebben extra aandacht voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Laagdrempelige dagbesteding voor deze groep wordt zo mogelijk door de SWOM georganiseerd. Daarnaast gaan we door met het verbeteren van de samenwerking tussen		Is onderdeel van kaderbrief 2024 en beleid Ferm Werk 2024 e.v. opgenomen in meerjarenbegroting 2024 e.v. In raad in juni 2023

	bedrijven, gemeenten, Ferm Werk, UWV en onderwijs om inwoners met een groter dan gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt te (be)geleiden richting duurzaam werk.		
Voorkomen van problematische schulden bij inwoners.	Uitvoering geven aan de Nota armoedebeleid en de daarin genoemde instrumenten, acties en onderzoeksvragen. Als vervolg op de Nota armoedebeleid en de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt de vroegsignalering verder vorm gegeven.	Vroegsignalering wordt geëvalueerd medio 2023.	Ja, de Nota Schuldhulpverlening is meegenomen in de LTA (tweede kwartaal 2023).
De toegang en communicatie met de uitvoerende instellingen is helder en op maat. Ze werken allen vanuit het principe van de omgekeerde toets.	In de contacten met uitvoerende instellingen het principe van de omgekeerde toets blijven uitdragen.		Standaard beleid in uitvoering.
Integrale dienstverlening binnen het sociaal domein.	Medio 2023 zal het 'Integraal beleidsplan sociaal domein 2023' ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. Met dit beleidsplan zetten we een belangrijke stap op weg naar een meer integrale dienstverlening met betrekking tot ondersteuning en zorg voor onze inwoners.	Lokale teams zetten nog vaker het netwerk, welzijnsorganisaties en voorliggende voorzieningen in.	Ja, deze nota is meegenomen in de LTA (tweede kwartaal 2023).
Een passende opvang voor onze kwetsbare inwoners.	Borgen van de ketensamenwerking bij zorg voor onze inwoners met GGZ problematiek waarbij de Wijk-GGZ de verbindende schakel vormt tussen het sociaal domein, medisch domein, veiligheidsdomein en welzijn.	Samenwerking met Veiligheidsbeleid	Standaard beleid in uitvoering in samenhang met integraal plan Veiligheidsbeleid
Meer eigen regie door de inwoners van de gemeente Montfoort.	Bij een ondersteuningsvraag de inwoner handvatten aanreiken zodat het ondersteuningsaanbod zoveel mogelijk past bij de wijze waarop de inwoner zijn leven wil leiden. We stimuleren hierbij het benutten van de eigen kracht.		Standaard beleid in uitvoering
Een verdere transformatie van maatwerkvoorzieningen	Verder uitbouwen en borgen van onze laagdrempelige algemeen toegankelijke zorg-, hulp-,	Het jeugdteam wordt versterkt om uitvoering te geven aan Het Toekomstscenario, de visie	Ja, verhoging subsidie voor uitbreiding jeugdteam wordt meegenomen in het

naar algemene voorzieningen.	en welzijnsactiviteiten, zoals het DoeMeehuis en de nieuwe bibliotheekvoorziening, waarbij het dienen van onze inwoners en het maatschappelijk belang het uitgangspunt blijft.	en werkwijze van Montfoort op (jeugd)hulp te verspreiden en zoveel mogelijk inwoners lokaal te kunnen helpen. Mantelzorg stimuleren en mantelzorgers ondersteunen. Om de mantelzorger te helpen is er het steunpunt mantelzorg. Daarnaast krijgen mantelzorgers eens per jaar een attentie voor hun inzet.	subsidieoverzicht en het subsidieplafond (begrotingsraad).
Een goede aansluiting van de woon/zorg behoefte bij het beschikbare woningaanbod.	Nauwer samenwerken met de woningbouwverenigingen over de woonoplossingen voor zorg doelgroepen bij nieuwbouw en vrijkomend vastgoed.	Heeft veel raakvlakken met woningvraagstuk. En deels met (regionaal) beschermd wonen.	Regioplan Beschermd Wonen in raad maart 2023
We willen thuiswonende ouderen die verward of dementerend zijn in een vroeg stadium ondersteuning bieden.	We gaan onderzoeken of een ontmoetingshuis voor mensen met dementie een vast onderdeel kan worden in onze gemeente voor het worden van een dementievriendelijke gemeente Een pilot wordt opgezet om de thuiswonende dementerende ouderen te bereiken.		Raadsvoorstel richting mogelijke bestemming is voorzien voor juli 2023.
Meer voorzieningen zijn voor iedereen fysiek toegankelijk en inwoners kunnen langer hun dagelijkse activiteiten blijven uitvoeren.		<ul style="list-style-type: none"> • Openbaar vervoersvormen introduceren die meer geschikt zijn voor mensen met mobiliteitsbeperkingen. • Lokale, aanvullende, alternatieve vervoersvormen, zoals de SWOM-auto, te stimuleren. • Als gemeenten actief openbaar vervoer te stimuleren, o.a. door communicatie en training/begeleiding. • Het aanleggen van een speelterrein in Montfoort waar toestellen geplaatst worden voor zowel kinderen met een beperking als kinderen zonder beperking. • Aanleggen van een Vergeet-mij-niet-pad. • Inzet op fysieke zelfredzaamheid en valpreventie bij ouderen 	<p>Niet van toepassing</p> <p>Staan beleid in uitvoering</p> <p>Wordt gezien in relatie tot Speelplaatsenbeleid ?</p> <p>Staan beleid in uitvoering</p>

<p>Transformatie van jeugdzorg “van bos naar buurt”. (kinderen/ jeugdigen in of in de buurt van de huidige gemeente opvangen in plaats van in afgelegen jeugdzorginstellingen).</p>	<p>Intensievere samenwerking tussen de gemeenten in de regio Utrecht West en aanbieders om te zorgen voor meer regionale, en indien mogelijk, lokale opvang van jongeren in plaats van opvang buiten de regio.</p>		<p>Standaard beleid. Via regelmatige RIB's terugkoppeling van de ontwikkelingen.</p>
<p>Meer eigen regie door de inwoners van de gemeente Montfoort en aansluiten bij de leefwereld van het gezin.</p>	<p>Bij een ondersteuningsvraag de jongere en de ouders handvatten aanreiken zodat het ondersteuningsaanbod zoveel mogelijk past bij de wijze waarop zij hun leven willen leiden. We stimuleren hierbij het benutten van de eigen kracht.</p>		<p>Standaard beleid in uitvoering</p>
<p>Een integrale aanpak.</p>	<p>Toepassen van brede vraagverheldering en afstemming met betrokken partijen (o.a. huisarts, school, andere hulpverleners) bij gezinsplan. Daar waar de zorgvraag domein overstijgend is deelname aan 3D-initiatieven om voor bepaalde doelgroepen met partijen uit verschillende domeinen (jeugd, Wmo en participatie) bepaalde problematiek aan te pakken in de gemeente Montfoort.</p>		<p>Standaard beleid in uitvoering.</p>
<p>Goede kwaliteit van zorg.</p>	<p>Bij een ingezet zorgtraject regelmatig met de zorgaanbieder en klant beoordelen of de ingezette zorg nog past bij de zorgvraag en of de ingezette zorg het gewenste effect heeft. Daarnaast is de controle op de kwaliteitseisen van de aanbieders zoals aangegeven in de inkoopdocumenten verscherpt.</p>		<p>Standaard beleid in uitvoering.</p>
<p>De welzijnsorganisatie aantrekkelijk en bereikbaar maken voor onze jongeren, met ook als doel dat minder jongeren zich eenzaam voelen.</p>	<p>Uitbreiden en benutten van algemene en voorliggende voorzieningen voor jongeren. Onderzoeken welke welzijnsactiviteiten jongeren aanspreken, zodat ook zij toegang krijgen tot laagdrempelige activiteiten om mee te</p>	<p>Meer jeugdigen en inwoners van middelbare leeftijd enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk. Hiervoor worden vrijwilligersvacatures uitgezet en informatie- en bijscholingsavonden gehouden.</p>	<p>Wordt opgenomen in afspraken met o.a. SWOM in opdrachtformulering in subsidieovereenkomst 2024 en verder.</p>

	kunnen doen in de gemeente Montfoort.		
Meer gelijke kansen voor jongeren.	Passende jeugdhulp inzetten waarmee de problematiek bij jongeren wordt teruggebracht tot het niveau dat zij zich weer hetzelfde kunnen ontwikkelen als leeftijdgenoten.		Staannd beleid in uitvoering
Programmaonderdeel 5.04: Volksgezondheid			
Blijvend monitoren van de vaccinatiebereidheid van onze inwoners, mede gelet op de corona pandemie.	Informatie verstrekken, voorlichten en opzetten van sturing naar gedragsverandering.		Staannd beleid in uitvoering.
Zo gezond mogelijke inwoners van onze gemeente.	Intensiveren samenwerking met de GGD en nog meer gebruik maken van de aanwezige expertise. Uitvoering van het Vitaliteitsakkoord, meer aandacht voor preventie.		Herijking Vitaliteitsakkoord in Q2 2023. Raad wordt hierover geïnformeerd. Wordt opgenomen in het PvA Brede SPUK: RIB najaar 2023.
Buurtsportcoachactiviteiten nog beter laten aansluiten op het sociaal domein.	De buurtsportcoach meer betrekken bij de maatschappelijke opgave in het sociaal domein. Meer samen optrekken met regiegroep Actief Montfoort.	<ul style="list-style-type: none"> De buurtsportcoach ondersteunt lokale welzijnsorganisaties en sportclubs bij het zich verantwoordelijk voor en betrokken voelen bij (potentiële) leden met een hulpvraag. De buurtsportcoach en jongerenwerkers zetten zich in op de sociale cohesie en leefbaarheid in de buurt en het welzijn van onze inwoners. 	Wordt opgenomen in het PvA Brede SPUK: RIB najaar 2023.
Gezonde inrichting van de bebouwde omgeving.	Gezondheid opnemen als thema in nieuwbouwprojecten en herontwikkeling. Initiatieven voor een beweegvriendelijke omgeving ondersteunen.		Staannd beleid in uitvoering.
Een helder beleidsplan met daarin verschillende doelen op het gebied van gezondheid en preventie.	Opstellen van een nieuwe Nota Gezondheidsbeleid, samen met de nieuwe nota Sociaal domein.		Ja, de Nota Gezondheidsbeleid is meegenomen in de LTA (tweede kwartaal 2023).
Onze inwoners duidelijkheid geven in het geval van extreme weerssituaties en/of infectieziekten.	Opstellen van een communicatieplan in dergelijke gevallen, zoals een lokaal hitteplan.		Lokaal hitteplan opgesteld. RIB verzonden in Q1. Stannd beleid in uitvoering.
Het aanpakken van laaggeletterdheid	Het opzetten en integreren van meerdere welzijnsonderdelen zoals taalondersteuning, internetvaardigheid, cursussen betrekking hebbend op gezondheid/welzijn in de bibliotheekfunctie.	De hernieuwde bibliotheekfunctie meenemen in regionale plan Educatie voor volgende jaren. (daarin worden de door gemene teutrecht te ontvangen WEB middelen over de gemeenten verdeeld)	Staannd beleid. In uitvoering.

Ervaringsdeskundigen bieden cliëntondersteuning.		De cliëntondersteuning van MEE wordt uitgebreid met ervaringsdeskundigen die cliëntondersteuning bieden.	In uitvoering.
--	--	--	----------------

Bijlage 2: Staan beleid: Overzicht geldende verordeningen, beleids- en uitvoeringsplannen gerelateerd aan dit Integraal Beleidsplan. (niet bijgevoegd, maar vanzelfsprekend wel beschikbaar voor een ieder)

- Verordening Sociaal Domein Gemeente Montfoort 2020
- Beleidsregel declaratieregeling maatschappelijke participatie voor minima gemeente Montfoort 2020
- Nadere regels maatschappelijke ondersteuning & jeugdhulp gemeente Montfoort 2020
- Beleidsregels leerlingenvervoer Gemeente Montfoort 2018
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Montfoort 2018
- Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Montfoort houdende de Subsidieregeling VT-JB-JR
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Montfoort 2015
- Algemene subsidieverordening gemeente Montfoort 2016
- Mandaatbesluit SAVE Montfoort 2016